

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

CENTAR ZA ŽENE ŽRTVE RATA - ROSA

2022.

UVOD

Centar za žene žrtve rata – ROSA (Centar ROSA), feministička je i antimilitaristička organizacija osnovana 1992. godine s ciljem pružanja podrške i pomoći ženama koje su preživjele ratno i ostale oblike nasilja na osnovu spola. Svojim djelovanjem nastavak smo feminističkog pokreta protiv nasilja nad ženama osamdesetih godina, kao i mirovnog pokreta koji se formirao početkom devedesetih.

Ciljevi Centra ROSA su ostvarenje prava žena na život bez nasilja, izgradnja mira i suočavanje s prošlošću uključivanjem rodne dimenzije, unaprjeđenje zakona i politika i njihove provedbe u području ženskih ljudskih prava, povećanje utjecaja civilnog društva i feminističkog pokreta na društvene promjene.

Djelatnost Centra ROSA je pomoć i podrška ženama koje su preživjele različite oblike rodno utemeljenog nasilja (prostituciju, silovanje, ratno silovanje i druge oblike ratnog nasilja, trgovanje ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja), ženske mirovne politike/rodna dimenzija tranzicijske pravde: rad na razvijanju antimilitarističke, antiautoritarne, nenasilne kulture i održivog mira putem sudjelovanja u organiziranju ženskih sudova i tribunala, poticanju rada komisija za utvrđivanje istine o ratnim zločinima, zagovaranje za unaprjeđenje ženskih prava i položaja žena i djevojčica u društvu, na razini države i međunarodno, osnaživanje feminističkog pokreta i civilnog društva.

Centar ROSA upisan je u registar Ministarstva pravosuđa i uprave 1993., Ministarstva uprave 1997. i Gradskog ureda za opću upravu 2002. godine.

Više informacija o aktivnostima Centra ROSA mogu se pronaći na sljedećim internetskim stranicama:

Centar za žene žrtve rata – ROSA

URL: <http://www.czzzr.hr/>

Ženska memorija

URL: <http://www.women-war-memory.org/index.php/hr/>

Potpisujem Konvenciju protiv nasilja prema ženama

URL: <http://www.potpisujem.org/>

Upholding Rights! Early Legal Intervention/Ostvarimo prava! Rana pravna intervencija

<http://www.earlylegalintervention.eu/>

Lila Zajednica

URL: <http://www.lilazajednica.com.hr/>

Ženska Mreža Hrvatske

URL: <http://www.zenska-mreza.hr/>

PETRA Mreža nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja

URL: <http://www.petra-nvo.net/>

Facebook stranice:

Centar za žene žrtve rata ROSA (@CentarRosa)

I Sign Campaign (@ISignCampaign)

SOS linija za žrtve trgovanja ljudima (@SosZaZrtveTrgovanjaLjudima)

Lila zajednica (@LilaZajednica)

YouTube:

Centar ROSA

I Sign Campaign

AKTIVNOSTI CENTRA ZA ŽENE ŽRTVE RATA – ROSA

1. POMOĆ I PODRŠKA ŽENAMA KOJE SU PREŽIVJELE RAZLIČITE OBLIKE RODNO UTEMELJENOG NASILJA (prostituciju, silovanje, ratno silovanje i druge oblike ratnog nasilja, trgovanje ženama i djevojkama u svrhu seksualnog iskorištavanja)

Osnovni ciljevi programa su: ostvarenje prava žena na život bez nasilja, prevencija rodno utemeljenog nasilja i diskriminacije (prostitucije, silovanja, ratnog silovanja, trgovanja ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja), poboljšanje socijalne uključenosti i položaja žena koje su preživjele različite oblike nasilja uvjetovanog spolom/rodom.

Tijekom 2022. godine bile smo usmjerene na ostvarenje sljedećih specifičnih ciljeva programa:

1. Održanje kontinuiteta preventivnog djelovanja.
2. Osiguranje kontinuiteta pružanja pomoći i podrške ženama koje su preživjele različite oblike rodno utemeljenog nasilja i kontinuirano unaprijeđivanje rada.
2. Unaprijeđenje međusektorske i sektorske suradnje u području pružanja pomoći i podrške ženama.

1. SOS linija za žrtve trgovanja ljudima 0800 77 99, besplatna za pozivateljice Centar ROSA vodi svakog dana u godini (uključivši vikende i praznike) od 10:00-18:00h s ciljem informiranja potencijalnih žrtava trgovanja ljudima i pomoći žrtvama. Linija je dio Nacionalnog programa za suzbijanje trgovanja ljudima te sve prijave o mogućim slučajevima trgovanja ljudima ili druga kaznena djela, dostavljamo MUP-u i Vladinom uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Linija omogućava podršku ženama koje su žrtve trgovanja ljudima te pružamo informacije o problemu trgovanja ljudima zainteresiranoj javnosti (novinari, škole, studenti/ce, građani/građanke, institucije). Prijave prosljeđujemo Odjelu organiziranog kriminaliteta MUP-a. Također ih informiramo o mogućnostima pomoći i po potrebi usmjeravamo na organizacije i institucije za pružanje potrebne pomoći.

U 2022. godini ukupno smo zaprimile 657 poziva od čega smo 6 prijava uputile Odjelu organiziranog kriminaliteta MUP-a na daljnje postupanje. Uz prijavu sumnji na moguće slučajeve trgovanja ljudima, na liniju su nas zvale i žrtve trgovanja ljudima koje su imale potrebu savjetovanja i rješavanja aktualnih problema. Osim slučajeva trgovanja ljudima na liniju su nam se obraćale i osobe s drugim vrstama problema, a koje smo upućivale na druge institucije i organizacije civilnog društva s obzirom na vrstu problema odnosno oblik nasilja ili drugog uskraćenja prava koje su trpile one ili njima bliske osobe.

U 2022. godini smo nastavile voditi *Facebook* stranicu SOS telefona za žrtve trgovanja ljudima <http://www.facebook.com/SosZaZrtveTrgovanjaLjudima> koja ima za cilj doprinijeti povećanju identifikacije i podrške ženama koje su preživjele trgovanje ljudima, te osigurati informacije o problemu u svrhu prevencije. Stranica ima oko 2.400 pratitelja/ica.

U 2022. godini nastavile smo voditi *Facebook* stranicu organizacije pod nazivom Centar za žene ROSA [@CentarROSA](https://www.facebook.com/CentarROSA) na koju svakodnevno postavljamo sadržaje vezane uz naš rad i mogućnosti podrške i pomoći za žene koje su preživjele različite oblike rodno utemeljenog nasilja uključujući trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja. Putem *facebook* stranice organizacije distribuirale smo 5 video spotova na temu suzbijanja trgovanja ljudima, seksualnog nasilja i njegovih posljedica, prava nasljednika žrtava ratnog silovanja te druge informativne sadržaje.

Djelovanje u okviru Operativnog tima i Mobilnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima /multisektorski rad na identificiranim slučajevima trgovanja ljudima:

U sklopu koordiniranih aktivnosti civilnog društva i institucija u zaštiti žena i djevojčica od rodno utemeljenog nasilja ostvarena je kontinuirana suradnja s institucijama u pružanju pomoći i podrške ženama putem sudjelovanja u radu Operativnog i Mobilnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima čiji rad koordinira Ureda Vlade RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Naša je predstavnicica sudjelovala na 8 sastanaka Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima u 2022. godini. Operativni tim je sastavljen od predstavnika i predstavnica Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, USKOK-a, DORH-a, Crvenog križa, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog novinarskog društva, organizacija civilnog društva te Na sastancima Operativnog tima raspravlja se o svakom pojedinačnom slučaju osoba koje su preživjele trgovanje ljudima te se multisektorskim povezivanjem pronalaze konkretna rješenja.

Sudjelujemo i u radu Mobilnog tima suzbijanja trgovanja ljudima koji djeluje prema Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima koji propisuje da policija kod identifikacije žrtve u inicijalni razgovor sa potencijalnom žrtvom treba uključiti i predstavnicu civilnog društva koja će pomoći u procjeni radi li se o žrtvi i onda u razgovoru s njom predočiti joj kakvu vrstu pomoći i podrške može dobiti. Mobilni timovi imaju ulogu trenutne i interventne pomoći žrtvi trgovanja kad ju je potrebno zbrinuti i pomoći joj u obavljanju liječničkih pregleda i sličnog. Mobilni timovi na teren izlaze po potrebi i u stalnoj su pripravnosti. Dvije naše članice su dio Mobilnog tima koji djeluje na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. U 2022. godini obnovljene su njihove licence za članstvo u Mobilnom timu.

2. Psiho-socijalna i pravna pomoć i podrška

Savjetovanje i organiziranje podrške, pravno zastupanje na sudu i savjetovanje, kao i pomoć u realizaciji prava pri institucijama provodile smo za žrtve trgovanja ljudima, prostitucije, silovanja, ratnog nasilja uključujući ratno silovanje, izbjeglištvo i štetne prakse kao što su prisilni brakovi, genitalno sakaćenje i dr. Savjetovanje se odvijalo telefonski i osobno, dolaskom u savjetovalište, kako bi bile što dostupnije klijenticama od kojih su neke i izvan Hrvatske (budući da SOS linija ima broj koji je dostupan samo za pozive iz Hrvatske). Dio savjetovanja se obavio i putem e-maila.

Osobno savjetovanje, pravno savjetovanje i pravno zastupanje pružale su: tri voditeljice slučajeva/savjetodavke, tri psihologinje, odvjetnički tim od tri odvjetnice i jednog odvjetnika, psihijatrica, 4 prevoditeljice i kulturne medijatorice. Voditeljice slučajeva bile su na raspolaganju svaki dan od 10 – 18 sati uključujući vikende i praznike. Psihološko savjetovanje u savjetovalištu na raspolaganju je klijenticama utorkom u popodnevnim satima te prema dogovoru s obzirom na mogućnosti žena koje su preživjele nasilje te grupe samopomoći koje se održavaju i vikendom u uredu Centra ROSA kao bi se prilagodile potrebama žena. Pravno savjetovanje u savjetovalištu na raspolaganju je klijenticama prema dogovoru te ponedjeljkom i srijedom od 15:00-17:00 sati. Zastupanje na sudu i prethodna priprema klijentica odvijala se prema rasporedu rasprava na sudu. Na sudovima su odvjetnice/i zastupale/i klijentice u kaznenim postupcima protiv počinitelja kaznenih djela trgovanja ljudima, silovanja, podvođenja, silovanja u ratu i drugih vezanih kaznenih djela.

U 2022. godini pružile smo pomoć i podršku za 135 žena i njihove 28 djece. Putem kampanje i posredstvom drugih OCD-a i institucija obratilo nam se 28 novih žena za informacije i pomoć. 17 žena je ostvarilo tražena prava u 2022. godini (većinom se radilo o više ostvarenih prava po jednoj ženi). Za žene koje su nam se obraćale za pomoć i podršku posredovale smo kod različitih državnih institucija u svrhu ostvarivanja njihovih prava. Psihologinje su s klijenticama radile terapijski s ciljem prevladavanja trauma. Radi se o duboko traumatiziranim ženama koje su preživjele trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, silovanje, prostituciju, različite oblike ratnog nasilja uključivši ratno

silovanje, pri čemu su bile izložene prijetnjama za vlastiti ili život bliskih osoba, ucjenama, dugotrajnim teškim oblicima fizičkog nasilja, mučenja i silovanja, zastrašivanju, ozljeđivanju, prisiljavanju na konzumaciju alkohola i droge. Savjetodavke sa ženama koje su preživjele nasilje rade na rješavanju problema u procesu ponovnog uspostavljanja kontrole nad vlastitim životom, zapošljavanja, rješavanja različitih vrsta problema proisteklih iz situacije nasilja (npr. kod trgovanja ljudima često se javlja i prisila na kaznena djela, dugovanja, kredite i sl.) administrativnih i drugih pitanja u odnosu na institucije, (do)školoavanje, ostvarenja socijalnih prava i ostalo. U većini slučajeva žene koje su preživjele ratno silovanje su nakon trideset godina po prvi put progovorile o svojim iskustvima, te je ovo prva specijalizirana pomoć koju su uopće ikad dobile. One dolaze iz različitih dijelova Hrvatske, malih sredina gdje ne žele da se zna da su bile silovane, često niti najbliži članovi obitelji to ne znaju. Posljedice preživljenih iskustava ostavile su dubok trag na njihovo psihičko i fizičko zdravlje. Mnoge žene pate od poremećaja spavanja, tjeskobe, kroničnih bolesti i drugih problema. Terapijski rad je stoga izuzetno važan za njihovo osnovno funkcioniranje u društvu i njihovim obiteljima. Zbog opsega traumatičnog iskustva i dubine posljedica na žene radi se o dugotrajnim procesima oporavka. Psihijatrijska podrška organizirala se u slučajevima kad su psihologinje ili savjetodavke ocijenile da je klijenticama potrebna stručna psihijatrijska pomoć jer su problemi u funkcioniranju osobe zahtjevniji, a daljna terapija se organizirala i provodila prema procijeni psihijatrice.

Organizirale smo terapijski odmor i radionice za žene koje su preživjele nasilje. Odmor se odvijao u Kući SEKA na otoku Braču u lipnju, srpnju, i kolovozu. Grupa žena iz Sirije i Iraka imala je organiziranu psihološku podršku i grupnu terapiju uz pratnju prevoditeljice. Centar ROSA organizirao je u suradnji sa Ženama u crnom regionalnu terapijsku grupu za žene koje su preživjele ratno nasilje za vrijeme ratova na području bivše Jugoslavije. U 2022. godini 26 žena je sudjelovalo u terapijskom odmoru u sklopu kojeg je organiziran grupni terapijski rad, te po potrebi i individualno savjetovanje.

U 2022. nastavile smo rad na pružanju psihološku i pravnu podršku izbjeglicama iz Sirije, Iraka, Afganistana i Libije. Psihologinja u savjetovalištu provodi individualni i grupni terapijski rad sa ženama smještenima u Prihvatnom centru za tražitelje azila (izbjeglice) „Porin“ i onima koje su ostvarile individualni smještaj. Uz žene organiziran je i dolazak njihove djece, ukoliko nisu u mogućnosti drugačije organizirati njihovo čuvanje. Odvjetnička pomoć je osigurana u pružanju pravne pomoći izbjeglicama i tražiteljicama azila u ostvarenju njihovih prava. U radu grupe sudjelovala je prevoditeljica s arapskog jezika i kulturna medijatorica, psihologinja i aktivistkinja Centra ROSA.

Pravna pomoć i zastupanje na sudu osiguravalo se za žene koje su u procesu ostvarivanja svojih prava i rješavanja sudskih slučajeva u kojima su svjedokinje protiv nasilnika (silovatelja, svodnika ili trgovaca ljudima i sl). Pravnu pomoć osiguravamo putem suradnje sa senzibiliziranim timom odvjetnica i odvjetnika, koje/i razumiju problem nasilja i motivirani su za podnošenje slučajeva Europskom sudu za ljudska prava u situacijama nefunkcioniranja nacionalnih mehanizama te za vođenje strateških postupaka organizacije.

Ranu pravnu pomoć i zastupanje na sudu smo pružile za žene koje su preživjele nasilje bilo u ratu devedesetih, bilo u izbjeglištvu iz ratnih situacija u drugim dijelovima svijeta, a u Hrvatskoj im se odbija azil, bilo ženama koje su preživjele štetne tradicijske prakse, ili prostituciju i trgovanje ženama.

Također smo uspostavile pratnju u Ministarstvo hrvatskih branitelja u pojedinim slučajevima žena koje su preživjele ratno silovanje i njihovoj pripremi za davanje isklaza pred užim timom Povjerenstva za žrtve seksualnog nasilja.

Podignuta je razina kvalitete rada s korisnicama putem održavanja timske sinteze i supervizije na kojima smo uz stručnu pomoć rješavale probleme koji su se pojavljivali u radu sa ženama koje su preživjele nasilje.

Kroz pravnu pomoć za cilj smo imale što je moguće više zaštititi žrtve i omogućiti im ostvarenje pravde i svojih prava.

U 2022. godini, s početkom rata u Ukrajini i dolaskom izbjeglica u Hrvatsku organizirale smo za njih direktnu pomoć i podršku u Osijeku i Zagrebu. U Osijeku smo od 17.03.2022. započele rad putem

organizacije grupa podrške za žene izbjeglice smještene u Prihvatnom centru za raseljene osobe Jug II, pa zatim u kolektivnom smještaju u sportskom objektu Olimpija. Grupu podrške u vodila je aktivistkinja uz pomoć dvije prevoditeljice. Grupe su se odvijale jedan put tjedno, a uz to smo pružale i individualna savjetovanja i pomoć u posredovanju pri institucijama u ostvarenju prava. Grupa podrške organizirana je i u Zagrebu u prostoru Centra ROSA. Za tu svrhu angažirale smo prevoditeljicu koja je uz grupe podrške prevodila i na individualnim savjetovanjima i pravnim savjetovanjima.

3. Informiranje žena koje su preživjele nasilje, nadležnih službi i druge zainteresirane javnosti

Postoji stalni problem dostupnosti informacija za žene koje su preživjele nasilje. Posebno smo se bavile informiranjem žena koje su preživjele seksualno nasilje u ratu obzirom da su informacije o mogućnosti zahtjeva za status žrtve seksualnog nasilja u ratu vrlo ograničene.

To ilustriraju podaci Ministarstva hrvatskih branitelja, prema kojem je od dana stupanja na snagu Zakona, od 18.6.2015.-31.12.2022., Ministarstvo zaprimilo ukupno 298 (224 žene i 74 muškarci) zahtjeva za stjecanje statusa žrtve seksualnog nasilja u Domovinskom ratu i ostvarivanje prava sukladno Zakonu. Od toga je riješeno ukupno 290 zahtjeva, dok je još 8 zahtjeva u postupku rješavanja. Ukupno je 224 zahtjeva podneseno od strane žena (75,17%) i 74 zahtjeva od strane muškaraca (24,83%). Zahtjevi nasljednika žrtava seksualnog nasilja koji su podneseni sukladno članku 27. Zakona, vode odvojeno, te je do 31.12.2022., zaprimljeno ukupno 7 takvih zahtjeva, od čega su 2 odbijena, a 3 pozitivno riješena, dok su 2 odbačena.

Od rujna 2020. godine odlukom ministra hrvatskih branitelja u sastav Povjerenstva za žrtve seksualnog nasilja imenovani su članovi/ice (6 žena i 1 muškarac) i zamjenice/i (6 žena i 1 muškarac) navedenog Povjerenstva na mandat od četiri godine. Ovo je već treći sastav Povjerenstva od početka primjene Zakona 2005. godine.

Navedeni podaci ukazuju da je zahtjeve za stjecanje statusa žrtava seksualnog nasilja podnijelo tek oko 10-15% od procijenjenih žrtava ovog zločina, ako se uzmu u obzir procjene broja žrtava koje je dalo nadležno Ministarstvo prilikom donošenja Zakona.

Prema podacima DORH-a u Hrvatskoj je od početka rata 1991. godine do kraja 2022. godine identificirano 250 žrtava seksualnog nasilja od čega 20% čine muškarci. Za 146 osoba u tijeku su izvidi, a počinitelji su nepoznati, te se utvrđuju se elementi zločina.

Do kraja 2022. godine donešeno je 19 presuda za kaznena djela ratnog zločina s obilježjima silovanja, od čega je 16 presuda osuđujućih a 3 su oslobađajuće. U tijeku je 9 istraga. U odnosu na 28 žrtava postupak je u fazi rasprave pred sudom. Haški sud je predao hrvatskom pravosuđu 2 slučaja seksualnog nasilja, od čega je 1 u fazi podignute optužnice.

Ukupno je procesuirano za ratne zločine 3766 osoba, od čega 2174 osobe su optužene, 691 osoba osuđeno, a 538 postupak je u fazi pred sudom.

U veljači 2022. smo kreirale i proizvele radio spot usmjeren na informiranje javnosti s fokusom na žene koje su preživjele ratno silovanje, o postojanju Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja te ih pozvale da nam se obrate za pomoć u podnošenju zahtjeva i dodatne informacije. Radijski spot je emitiran u ožujku na stanicama HRT-a uz naknadu te na još 17 lokalnih radio stanica koje su nam omogućile besplatno emitiranje.

23.03.2022. u suradnji s Udrugom žena Nit iz Korenice organizirale smo okrugli stol o pravima žena koje su preživjele seksualno nasilje u ratu i ostalim civilnim žrtvama rata, koji se održao u Kulturno informativnom centru u Korenici. Okrugli stol smo organizirale obzirom da je Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja u ratu donesen 2015. godine, ali nema informativnih kampanja usmjerenih na

informiranje žrtava i zajednica; dok je Zakon o civilnim žrtvama rata donesen tek krajem 2021. godine i tek je započela njegova provedba.

13.04.2022. organizirale smo okrugli stol u Pakracu u suradnji s lokalnom udrugom žena Centar za razvoj civilnog društva Delfin iz Pakraca. I u ovoj ratom pogođenoj zajednici predstavile smo Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja te novousvojeni Zakon o civilnim žrtvama rata.

28.09.2022. organizirale smo okrugli stol u Križevcima u suradnji s lokalnom udrugom žena HERA iz Križevaca. U ovoj zajednici predstavili smo Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja te Zakon o civilnim žrtvama rata predstavnicima i predstavnicama institucija lokalne zajednice (policija, lokalna samouprava, socijalna služba) kao i probleme u provedbi zakona, te podijelile informativne materijale.

<https://rb.gy/5bbzkn>

Informacije o našem radu i dostupnim servisima pomoći za žene koje su preživjele seksualno nasilje objavljene su u informativnom letku Seksualno i rodno uvjetovano nasilje – Informacije za migrantice, izbjeglice i tražiteljice azila koji je izdao Ured Vlade RH za ravnopravnost spolova tiskanom 2022. godine

<https://bit.ly/3mfS2a9>, također u Adresaru ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, izrađenom u okviru projekta Zaustavimo nasilje nad ženama i nasilje u obitelji – Za nasilje nema opravdanja, 2022. godine.

U 2022. godini podaci o podršci i pomoći koje pruža Centar ROSA objavljeni su na web portalu Mentalno zdravlje grada Zagreba. To je web portal koji služi kao centralno mjesto informiranja građana Grada Zagreba o mentalnom zdravlju. Centar ROSA je i autor nekih od tekstova s ovog portala.

- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/ustanove/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/poteskoce/partnersko-nasilje/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/poteskoce/trgovanje-ljudima/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/poteskoce/silovanje-i-seksualno-nasilje/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/poteskoce/seksualno-nasilje-povezano-s-ratom-sukobom/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/poteskoce/nasilje-prema-zenama-i-djevojicama-u-oruzanim-sukobima/>
- <https://mentalnozdravlje.zagreb.hr/vjezbe-i-podrska/jeste-li-zrtva-partnerskog-nasilja-ispuniti-upitnik-za-samoprocjenu/>

U svrhu informiranja javnosti pružale smo informacije domaćim i stranim medijima, istraživačicama i istraživačima, studenticama i studentima, međunarodnim institucijama, te objavljivale informacije o našim aktivnostima na internetskim i FB stranicama: <https://www.czzr.hr/>, <http://www.petra-nvo.net/>, <http://www.women-war-memory.org/index.php/hr/>.

U svrhu informiranja žena izbjeglica nastavile smo distribuirati letak na arapskom jeziku. Ovaj letak sadrži informacije o oblicima nasilja prema ženama te neprihvatljivosti nasilja. U letku pozivamo žene koje trpe nasilje da nam se obrate za pomoć i podršku.

Nastavile smo rad na održavanju web stranice i FB stranice Lila Zajednica, namijenjenu ženama koje su preživjele različite oblike seksualnog nasilja: silovanje, silovanje u ratu, trgovanje ženama, incest i dr. <http://www.lilazajednica.com.hr/>. Stranica pruža mogućnost dodatne pomoći ženama, kao i informiranje o specifičnim traumama koje ovo nasilje nosi, načinima njihovog prevazilaženja, zakonskim okvirom, te mogućnost slanja vlastitih priča, kretivnih doprinosa i sl.

Nastavile smo informirati žene koje su preživjele različite oblike nasilja putem distribucije i objave letaka na društvenim medijima.

<p style="text-align: center; color: white; background-color: #2e8b57; padding: 5px;">المدى في الشدة أو التواتر يكون كبيراً</p> <p>تعرف على الخلق حول العنف المنزلي الذي يحدث، تقدم لهم طرق للتصدي.</p> <p>لا تتحول قهرها، لا تجعلها تعتاد العنف المنزلي أو غير ذلك من أشكال العنف المنزلي الذي يحدث.</p> <p>اسمع لا تقهر أو تخشع، فربما تدفع العنف المنزلي.</p> <p>خلف كل شخص، أنت غير ضحية بالعنف وسوء المعاملة والعنف والإساءة ليس لكل ذلك "عنف".</p> <p>أهم المساعدة</p> <p>مساءة الضحايا التي تعاني من العنف خلق الظروف الصعبة والعنف على مساعدة ضحية.</p> <p>بلغ عن العنف</p> <p>تعزيز شعورك بوقاية</p> <p>بالنسبة لك، هناك فرق كبير بين التعرض للعنف والطلب المساعدة لأنك تريد أن تخرج.</p>	<p>ماذا يعني أن أطلب المساعدة؟</p> <p>أطلب من المساعدة.</p> <p>أطلب من الخلق.</p> <p>أطلب المساعدة التي يوصي الخلق.</p> <p>استعد وتقدم إلى مكان آمن.</p> <p>استعد في مواجهة المساعدة الفورية.</p> <p>أطلب المساعدة في مواجهة العنف المنزلي.</p> <p>أطلب المساعدة في مواجهة العنف المنزلي.</p> <p>أطلب المساعدة في مواجهة العنف المنزلي.</p> <p>أطلب المساعدة في مواجهة العنف المنزلي.</p> <p>أطلب المساعدة في مواجهة العنف المنزلي.</p>	<p style="text-align: center; color: white; background-color: #2e8b57; padding: 5px;">أنت بحاجة إلى مساعدة ←</p> <p style="text-align: center; color: white; background-color: #2e8b57; padding: 5px;">→ دَعِم بِمَسَاعَدَةٍ</p>
--	---	--

SAVJETOVALIŠTE ZA ŽENE

Pomoć i podrška ženama koje su preživjele nasilje

- INFORMACIJE o pravima i mogućnostima zaštite
- PSIHOLOŠKO I PRAVNO SAVJETOVANJE
- ZASTUPANJE PRED SUDOVIMA
- POSREDOVANJE PRI INSTITUCIJAMA u svrhu ostvarenja prava

Savjetovanište u Zagrebu
Centar za žene žrtve rata - ROSA
Telefon: 01/4551 142
Radno vrijeme: radnim danom od 10-18 sati

0800 77 99 505 linija za žrtve trgovanja ljudima svakodnevno od 10-18 sati.

CENTAR ZA ŽENE ŽRTVE RATA - ROSA

Sadržaj ovog letka u isključivoj je odgovornosti Centra za žene žrtve rata - ROSA

Ministarstvu hrvatskih branitelja možete podnijeti **zahtjev za stjecanje statusa i ostvarivanje prava** temeljem Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu.

Žrtva seksualnog nasilja, kojoj je rješenjem Ministarstva hrvatskih branitelja utvrđen status, može ostvariti pravo na:

- ▶ Psihosocijalnu pomoć
- ▶ Pravnu pomoć
- ▶ Zdravstvenu pomoć
- ▶ Medicinsku rehabilitaciju
- ▶ Liječnički sistematski pregled
- ▶ Obvezno i dopunsko zdravstveno osiguranje
- ▶ Smještaj u ustanovu za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji i drugim osobama
- ▶ Novčanu naknadu

Za informacije i pomoć u podnošenju zahtjeva obratite se pozivom Centru za žene žrtve rata - ROSA na broj (01) 455 11 42, radnim danom od 9 do 18 h.
Pomoć je besplatna, anonimna i povjerljiva.

CENTAR ZA ŽENE ŽRTVE RATA - ROSA

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina RH, je 28.07.2022. uputio nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva koje sudjeluju o nacionalnom referalnom sustavu Obavijest upozorenja o mogućim žrtvama trgovanja ljudima vezano za ratnu situaciju u Ukrajini; EUROPOL je u suradnji sa ELA-om (European Labour Authority - Europskim vlastima za rad) i FRONTEX-om (European Border and Coast Guard Agency - Agencija za europsku granidnu i obalnu stražu), izradio dokument naziva Pokazatelji koji idu u prilog identifikaciji žrtava trgovanja ljudima iz Ukrajine, u kojem su sadržani svi ažurirani i ciljani popisi pokazatelja koji bi mogli ukazivati na potencijalne slučajeve / žrtve trgovanja ljudima u bilo kojoj fazi procesa trgovanja (pri vrbovanju, transferu ili iskorištavanju). Svi navedeni su pozvani da sukladno svom djelokrugu poduzmu sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti. Međutim u RH nije bilo identifikacije žrtava trgovanja ljudima po ovoj osnovi.

Dvije predstavnice Centra ROSA bile su uključene u **radne sastanke** s predstavnicima nevladinih udruga civilnog društva, uredima pravobraniteljica (pučka, za ravnopravnost spolova, za djecu i osobe s invaliditetom), HCK-a i Ravnateljstva policije, zbog iskazanog interesa udruga civilnog društva za angažmanom i doprinosom **u pružanju pomoći ukrajinskim izbjeglicama** iz područja svoje ekspertize, s ciljem sinhronizacije zajedničkih aktivnosti u prihvatu izbjeglica iz Ukrajine. Nakon inicijalnog sastanka s Ministrom unutarnjih poslova 06.03.2022., održano je pet sastanaka Operativne skupine koje su vodili državna tajnica MUP-a te predstavnik Ravnateljstva civilne zaštite: 07.03., 14.03., 29.03., 25.04. i 02.05.2022. s ciljem praćenja procesa prihvata i zbrinjavanja izbjeglih osoba iz Ukrajine te potrebe sinkroniziranog djelovanja svih aktivnosti i dionika kako bi se prevenirali eventualni paralelizmi u procesima. Dogovoreno je zajedničko djelovanje i koordinacija aktivnosti Ravnateljstva civilne zaštite, ureda pravobraniteljica i zainteresiranih predstavnika udruga civilnog društva na tjednoj osnovi. Operativna skupina Ravnateljstva civilne zaštite određeno je kao središnje mjesto za zaprimanje i distribuciju zahtjeva, upita i prijedloga udruga vezanih uz aktivnosti prihvata i smještaja izbjeglica. Udruge su upućene da dostave planirane aktivnosti tj. raspored angažmana na tjednoj osnovi u tri prihvatna smještaja prema jedinstvenom obrascu, počevši od 14. ožujka 2022. Na sastancima smo imale priliku dobiti informacije važne za žene izbjeglice iz Ukrajine te prenijeti njihove probleme i potrebe nadležnim institucijama budući da smo od 17.03.2022. započele raditi sa ženama izbjeglicama u Osijeku.

2. ŽENSKE MIROVNE POLITIKE/RODNA DIMENZIJA TRANZICIJSKE PRAVDE

Osnovni cilj programa je izgradnja mira i suočavanje s prošlošću uključivanjem rodne dimenzije. Tijekom 2022. godine bile smo usmjerene na ostvarivanje sljedećih specifičnih ciljeva programa:

1. Jačanje podrške i solidarnosti ženskih OCD-a na području bivše Jugoslavije u području borbe protiv militarizma, nacionalizma i razvoja građanske odgovornosti u svojim državama.
2. Podizanje javne svijesti o nužnosti kažnjavanja ratnih zločina te raširenosti zločina ratnog silovanja u ratovima na području bivše Jugoslavije.
3. Podizanje javne svijesti o mirovnoj politici ženskog pokreta.
4. Doprinos stvaranju feminističkog koncepta odgovornosti, brige i sigurnosti s ciljem izgradnje pravednog mira.

Povodom rata u Ukrajini naše su članice supotpisale Apel žena za mir koji su inicirale feministkinje i mirovne aktivistkinje iz Hrvatske 24. veljače 2022., a podržale su ga feministkinje i mirovne aktivistkinje iz postjugoslavenskih zemalja i svijeta.

Apel žena za mir

Sa zebnjom i nevjericom gledamo snažnu eskalaciju započetog rata i nasilja u Ukrajini izazvanog ruskom invazijom i prekidom pregovora državnih čelnika Rusije i Ukrajine.

Kao građanke zahtijevamo od Vlade Ruske Federacije da odmah prekine ratno djelovanje, jer rat je zločin protiv mira i čovjeka. Ujedno zahtijevamo da se nastavkom pregovora, diplomatskim putem i svim nenasilnim sredstvima pronađu primjerena rješenja za osiguranje dugoročnog mira i sigurnosti u Ukrajini, uključujući područja Donjeck i Lugansk.

Kao mirovnjakinje i feministkinje protivimo se svakom ratnom činu država i međunarodnih čimbenika te podupiranju kulture nasilja koja uporišne silnice ima u permanentnom naoružavanju, konstruiranju i zazivanju neprijatelja, militarističko-mačističkom omjeravanju snaga i kreiranju novih militarističkih štitova u središtu Europe. Isto tako, suprotstavljamo se javnom zazivanju rata od strane moćnih država i njihovih geopolitičkih i financijskih interesa, te navijačkoj i ratnohuškačkoj atmosferi koja promiče strah i uznemirenost među stanovnicima Ukrajine, ali i u susjedskim državama te Rusiji.

Kao svjedokinja ratnog ništavila i ratničke ikonografije tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća svjesne smo posljedica ratnog sukoba i njegovog dugoročnog razornog djelovanja na društvo, civile, ljudsku zajednicu, te do kojih razmjera postratni život u podijeljenim zajednicama pronosi traumu, osjećaj nepravdnosti i odgađa mogućnost zacjeljenja. Za nas je ljudska sigurnost i život svakog ljudskog bića etički imperativ svakog političkog postupanja, onkraj pitanja kao što su državno-teritorijalni interesi, politička neovisnost i vojno-obrambena sigurnost

Stoga od Vlade Republike Hrvatske tražimo aktivnu podršku mirovnim naporima u cilju sprječavanja daljnje eskalacije sukoba.

Izražavamo solidarnost sa svim građankama i građanima Ukrajine te upućujemo podršku mirovnim inicijativama i antiratnom pokretu u Ukrajini, Rusiji i Bjelorusiji.

25.-27.02.2022., naše su dvije predstavnice sudjelovale na **obilježavanju 30 godišnjice zločina Izbrisa** u Sloveniji u suradnji s aktivistkinjama i aktivistima Izbrisanih.

***Izbrisani** je naziv za stanovnike Slovenije, koje je Ministarstvo unutarnjih poslova 26. veljače 1992. nezakonito izbrisalo iz registra stalnih stanovnika. Kao rezultat toga, izgubili su svoj pravni status i povezana ekonomska, zdravstvena i socijalna prava. Za njih je na snagu stupio Zakon o strancima, pa su tretirani kao stranci koji ilegalno borave u Sloveniji. Među izbrisanimima su i osobe rođene u Sloveniji. Izbris/Brisanje je zahvatilo 25,671 osoba. Dana 24. lipnja 1998., slovenski Ustavni sud presudio je da je brisanje protuustavno. Slovenija se zbog tog slučaja masovnog kršenja ljudskih prava našla pred Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu, a mnogi problemi 'izbrisanih' aktualni su i danas. Obilježavanje se sastojalo od izložbe na Gallusovom nabrežju, u galeriji Kresija te Alkatrazu u Metelkovoju, protesta na Trgu republike i predstave Izbrisani d.o.o. u domu Španski borci. Predsjednik Slovenije Borut Pahor izravno se obratio i izbrisanimima zamolivši ih da prihvate iskrenu ispriku u njegovo ime i u ime države. Ispričao se izbrisanimima za neustavno brisanje iz registra stalnog prebivališta, za kršenje ljudskih prava, za sve trpljenje kojega je brisanje prouzročilo. "Danas za brisanje preuzimamo moralnu odgovornost i preuzimamo ga u kolektivno povijesno pamćenje", izjavio je Pahor.*

Od 18.-20.03.2022. sudjelovale smo na **susretu Mreže Žena u crnom** koji je održan u Radmilovcima, kraj Beograda. U okviru ovog susreta sudjelovale smo na protestu protiv rata u Ukrajini koji se održao u 20.03.2022. sati u Beogradu na Trgu republike. Na sastanku je naša predstavnica izlagala na na panelu Transrodnost - u čemu je spor? Sporovi između feminističkog i transrodnog pokreta.

05.03.2022. sudjelovale smo na online panelu **Primjeri rada na pomirenju u regiji** koji je bio dio **Open space diskusije Žene za mir i sigurnost - ka unaprjeđenju dobrosusjedskih odnosa Srbije i Kosova** održane u Prištini, od 04. - 06. ožujka 2022. Na ovom panelu naša predstavnica Nela Pamuković je održala izlaganje o iskustvima rada iz Hrvatske, a izlagale su također Jadranka Miličević iz Fondacije Cure iz Sarajeva, Radmila Žigić iz Fondacije „Lara“, Bijeljina, te Flora Macula, UNWomen Bangladesh i Kosova. Događaj su organizirale Udruženje žena Peščanik, iz Kruševca i Asocijacija žena Mitrovice za ljudska prava, iz Kosovske Mitrovice.

14.04.2022. u suradnji s Udruženjem za društvena istraživanja i komunikacije (UDIK) iz Sarajeva i Inicijativom mladih za ljudska prava iz Zagreba, organizirale smo na glavnom zagrebačkom trgu

antiratni protest u sjećanje na žrtve masakra u selu Ahmići pokraj Viteza u Bosni i Hercegovini „**Ne u naše ime – 29 godina ratnih zločina u Ahmićima**“. Zločin u Ahmićima, počinjen 16. travnja 1993. godine, najveći je pojedinačni ratni zločin počinjen tijekom bošnjačko-hrvatskog sukoba u Bosni i Hercegovini. Ubijeno je 116 osoba, od čega su 32 bile žene, a 11 djeca mlađa od 18 godina. Dvije mjesne džamije uništene su eksplozivima. Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) ustanovio je i presudio da su zločini u ovom srednjobosanskom mjestu bili zločin protiv čovječnosti. Jedan od zapovjednika ove akcije i jedan od vodećih političara u zajednici bosanskih Hrvata od 1991. do 1995, Dario Kordić, osuđen je na 25 godina zatvora.

<https://rb.gv/ytl4j>

Ovim povodom dale smo **izjava za javnost „Ne u naše ime – 29 godina ratnih zločina u Ahmićima“**

<https://yih.hr/hr/izjava-za-javnost-ne-u-nase-ime-29-godisnjica-ratnih-zlocina-u-ahmicima>

<https://h-alter.org/vijesti/30-godina-od-ratnog-zlocina-u-ahmicima-ne-u-nase-ime/>

<https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/29-godisnjica-ratnih-zlocina-u-ahmicima-pokraj-viteza---719718.html>

<https://hayat.ba/u-zagrebu-sjecanje-na-ratne-zlocine-u-ahmicima-ne-u-nase-ime/649754/>

Isti dan suorganizirale smo **okrugli stol „Ne u naše ime – 29. godišnjica ratnih zločina u Ahmićima“**, u Knjižnici Bogdan Ogrizović u Zagrebu, također u suradnji s organizacijom UDIK iz Sarajeva i Inicijativom mladih za ljudska prava iz Zagreba. Govornici/e su bili/e Edvin Kanka Čudić, koordinator UDIK-a iz Sarajeva, Vesna Teršelič, koordinatorica Documente - Centra za suočavanje s prošlošću, iz Zagreba, Jerko Bakotin, novinar magazina Novosti, Vlado Vurušić, novinar dnevnih novina Jutarnjeg lista. Moderirala je Branka Vierda, koordinatorica programa za pravdu i pomirenje Inicijative mladih za ljudska prava iz Zagreba.

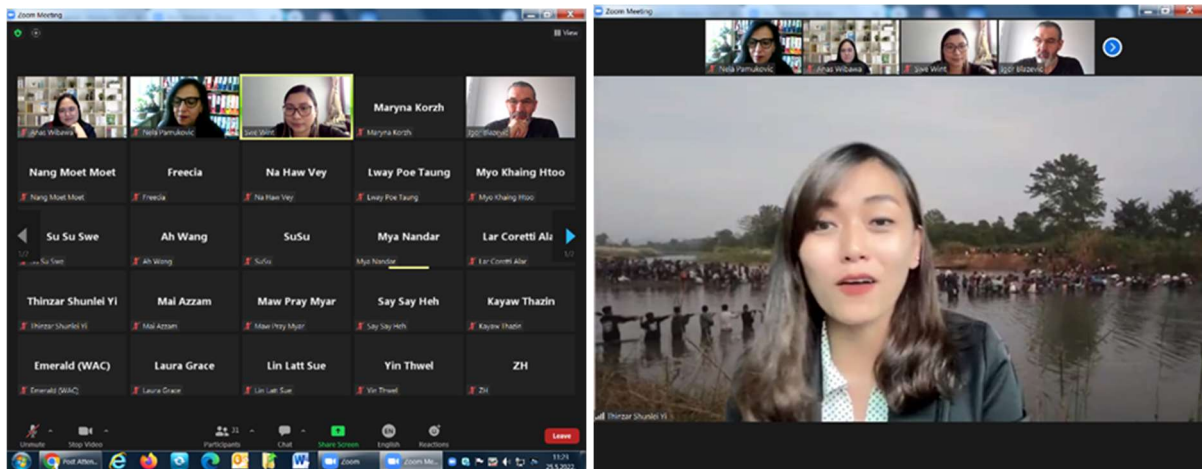

11.-13.05.2022., sudelovale smo na **Regionalnom susretu Ženskog suda u Sarajevu**. Ovaj petnaesti regionalni sastanak nakon Ženskog suda 2015. godine u Sarajevu, okupio je svjedokinje i organizatorice, a organizirale su ga Fondacija CURE, uz podršku Žena u crnom, Beograd; Centra za žensko i mirovno obrazovanje Anima, Kotor; Centra za žene žrtve rata - ROSA, Zagreb i Udruženja "HO Horizonti", Tuzla. Na ovom sastanku sudjelovale su svjedokinje na Ženskog suda iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, kao i organizatorice, terapeutkinje, te suradnice Ženskog suda iz Sarajeva i regije.

23.-26.05.2022. naša je predstavica držala izlaganje na Zoom konferenciji **Peer Exchange "Sticanje temelja: nenasilne strategije i taktike u izgradnji otpornosti u visoko restriktivnim okruženjima"**, u organizaciji **Nacionalni demokratski institut (NDI) iz Mjanmara**. Izlaganje je održano na sesiji koja je bila fokusirana na ulogu žena u pokretu, na temu što radimo za žene žrtve rata u Centru ROSA te općenito o ženama, osnaživanju, nasilju, prevladavanju trauma, ratu, političkim i društvenim promjenama i ženskom liderstvu. Na ovom događaju sudjelovale su aktivistkinje i aktivisti iz Mjanmara te gošće govornice iz Kambodže, Malezije, Indonezije, Sudana, Egipta, Venezuele, Irana, Bjelorusije, Ukrajine i Rusije. Sudionici s mjanmarske strane bili su uglavnom iz organizacija žena i mladih. Svi oni

aktivno, pod ogromnim osobnim rizikom, sudjeluju u nenasilnom građanskom organiziranju, pokretu štrajka i neposluha protiv vojne hunte. Oni su među najaktivnijim vođama Mjanmarske proljetne revolucije. Hunta već 15 mjeseci pokušava suzbiti otpor – bez uspjeha. Ljudi nastavljaju prosvjedovati, neposlušnost, štrajkati, bojkotirati i uzvrćati udarac s brojnim gerilskim skupinama koje su stvorene diljem zemlje.

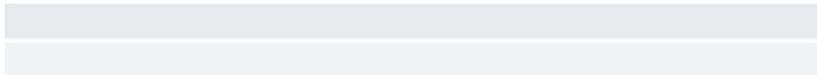

27.-28.05.2022., naša je predstavnik sudjelovala na **Zagrebačkom plenumu – Quo Vadis Balkans**, u Zagrebu, hotel Sheraton u organizaciji Regionalne akademije za razvoj demokratije (ADD) sa sjedištem u Novom Sadu i Documente - Centra za suočavanje s prošlošću iz Zagreba, uz podršku European Fund for the Balkans (EFB) i u suradnji s Centrom za građansko obrazovanje (CGO) iz Podgorice. Zagrebački plenum drugi je u nizu serije događaja, nakon Podgoričkog plenuma, s ciljem osnaživanja progresivnih snaga u regiji kroz okupljanje i razgovore o modalitetima odgovora na rastući desni ekstremizam, krizu demokracije, aktualne izazove i prepreke demokratizaciji zemalja regije. Namjera je ovog procesa da kroz otvoreni forum s relevantnim društvenim akterima potaknemo djelovanje progresivnih i demokratskih struktura u regiji – političara, članova državnih parlamenata, Evropskog parlamenta, najznačajnijih civilnih aktivista, publicista, povjesničara, novinara, nosioca važnih funkcija, a sve s ciljem jačanja procesa europeizacije kako pojedinačnih zemalja, tako i regije u cjelini.

03.08.2022., u suradnji s Udruženjem za društvena istraživanja i komunikacije (UDIK) iz Sarajeva, Centrom za građansku hrabrost i Inicijativom mladih za ljudska prava iz Zagreba, te Ženskom mrežom Hrvatske, organizirale smo **antiratnu akciju “Zločini počinjeni u Oluji odgovornost su svih nas”** na glavnom zagrebačkom trgu. Akciju organiziramo svake godine uoči obilježavanja obljetnice vojno-

policijske akcije Oluja koja je započela 5. kolovoza 1995. (<https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-skup-u-zagrebu-hrvati-su-pocinili-zlocine-u-oluji-par-muskaraca-negodovalo/2384867.aspx>).

🏠
📺
📁
👤
📄

👍 Sviđa mi se
💬 Komentar
➦ Podijeli
👤

Index.hr ✓

Jučer u 09:03 · 🌐

Organizatori kažu da su pripadnici HV-a, policije i civili masovno ubijali i protjerali Srbe, napali su i vlast i političare.

INDEX.HR

U podne skup u Zagrebu: "Hrvatska vojska je u Oluji počinila puno zločina nad Srbima"

👍👎🗨️ Neven Lončarek, Željko Sačić i 1,4 tis. drugih 2,4 tis. komentara 64 dijeljenja

👍 Sviđa mi se
💬 Komentar
➦ Podijeli
👤

Predloženo za vas

Stranica ljubavi između Srba, Hrvata i Bosnjaka. Sirimo ljubav a ne mrznju

21h · 🌐

E, ovo još nismo vidjeli! Svega smo se nagledali i načitali, ali ovo je nešto što još nismo.

<http://nova-viina.info/horika-erhina-hosniaci-erhi-vam-ne/>

23.-25.09.2022., naše su predstavnice sudjelovale na **sastanku Mreže Žena u crnom** koji se održao u Radmilovcu pokraj Beograda. Na sastanku smo govorile o aktivnostima u Hrvatskoj u okviru sesije Predstavljanje aktivnosti iz prethodnog perioda, te izlagale u okviru panela Ideološko-politički sporovi

i moralne dileme u vezi sa ratom u Ukrajini – Kakvi su sporovi i dileme prisutne unutar mirovnog pokreta na evropskom i regionalnom nivou?, na kojem su izlagale/i Nela Pamuković, Zoran Gajić, Grupa za konceptualnu politiku, Novi Sad, Boris Pavelić, novinar, Zagreb, Mirko Medenica, ŽUC, Beograd.

05.-06.10.2022., naša je predstavница sudjelovala na konferenciji **Reclaiming Dignity: Supporting a Survivor-led Justice Movement in Syria/Povratak dostojanstva: podrška pokretu za pravdu predvođenom preživjelim u Siriji** koja se održala u Parizu, Francuska, u organizaciji Legal Action Worldwide u hotelu Meliá Paris La Défense. Na konferenciji je izlagala na temu Alternativni modeli pravde za seksualno rodno utemeljeno nasilje zajedno sa Yara Badr, iz Sirijskog centra za medije i slobodu izražavanja te Antoniu Mulvey, Legal Action Worldwide. Na konferenciji su izlagale uz brojne aktivistkinje za ženska prava iz Sirije također i Patricia Sellers, Međunarodni kazneni sud i Univerzitet u Oxfordu, Michelle Jarvis, Međunarodni nepristrani i nezavisni mehanizam za Siriju, Joumana Seif, Evropski centar za ustavna i ljudska prava, među ostalim istaknutim govornicama.

06.11.2022., sudjelovale smo na **Ženskom mirovnom susretu: Javna prezentacija Ženskog suda u Sarajevu** u organizaciji Udruženja žrtava rata „Foča 92-95“, Sarajevo i Žene u crnom, Beograd uz podršku organizatorica, feminističkih terapeuta, svjedokinja na Ženskom sudu iz: Đulića, Sarajeva, Zagreba, Kotora, Tuzle, Pljevalja. Cilj sastanka zajedničko promišljanje o sudjelovanju žena u izgradnji pravde i mira, kao i preprekama i izazovima u zadovoljavanju pravde i postizanju pravednog mira. Centar za žene žrtve rata – ROSA jedna je od inicijatorica i organizatorica aktivnosti Ženskog suda – feministički pristup pravdi.

04.-06.12.2022., sudjelovale smo na **Regionalnom susretu svjedokinja i organizatorica Ženskog suda: feministički pristup pravdi u Radmilovcima** u Srbiji. Ovaj, šesnaesti regionalni sastanak od održavanja centralnog događaja Ženskog suda – feministički pristup pravdi, 2015. godine u Sarajevu, organizirale su Žene u crnom, Beograd uz podršku organizacija Novi Horizonti, Tuzla, Anima – Kotor, Centar za žene žrtve rata-ROSA, Zagreb i Fondacije CURE, Sarajevo. Na sastanku su sudjelovale svjedokinja Ženskog suda iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, kao i organizatorice, terapeutkinje, suradnice Ženskog suda.

Sudjelovanje na protestu povodom Međunarodnog dana protiv femicida, 06.12.2022. u Beogradu na Trgu republike, u organizaciji Žena u crnom

12.–14.12.2022., sudjelovale smo na XV. Forumu za tranzicijsku pravdu u postjugoslavenskim zemljama, u organizaciji REKOM Mreže pomirenja, koji se održao u Zagrebu, hotel Academia.

3. ZAGOVARANJE ZA UNAPRIJEĐENJE ŽENSKIH PRAVA I POLOŽAJA ŽENA U DRUŠTVU

Opći ciljevi programa su unaprijeđenje ženskih ljudskih prava i položaja žena u društvu i ostvarenje prava žena na život bez nasilja.

Tijekom 2022. godine usmjerile smo se na ostvarenje sljedećih specifičnih ciljeva programa:

1. Unaprijeđenje zakona i politika i njihove provedbe u području ženskih ljudskih prava
2. Povećanje vidljivosti problema rodno utemeljenog nasilja protiv žena i diskriminacije
3. Unaprijeđenje međusektorske suradnje.

Aktivnosti vezane uz izvještaj u sjeni o provedbi Istanbulske konvencije:

Centar za žene žrtve rata – ROSA u suradnji s Autonomnom ženskom kućom Zagreb i Ženskom mrežom Hrvatske je 22.02.2023. godine podnio **Listu pitanja u vezi provedbe Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja protiv žena i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija)** u sklopu GREVIO procesa praćenja usklađenosti Republike Hrvatske s odredbama Istanbulske konvencije. <https://rm.coe.int/grevio-contribution-3-ngos-croatia/1680a5b42e>

Nakon objave službenog Državnog izvještaja izradile smo i 25.07.2022. dostavile **Izvještaj u sjeni o provedbi Istanbulske konvencije u Hrvatskoj**. <https://rm.coe.int/croatian-ngo-joint-shadow-report-to-grevio-final/1680a795c4>

16. i 17.10.2022., četiri naše predstavnice su sudjelovale na **dva sastanka u Zagrebu s predstavnicama GREVIO (Grupa stručnjaka/stručnjakinja za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji)** koja djeluje u sklopu provedbe Konvencije Vijeća Evrope o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Sastanci su održani u hotelu Internacional.

Aktivnosti zagovaranja vezane uz trgovanje ženama:

U 2022. godini sudjelovale smo na jednom sastanku **Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima te 8 sastanaka Operativnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima** pri Uredu Vlade RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, te na radnom sastanku nacionalnog koordinатора za suzbijanje trgovanja ljudima, članova i zamjenika članova Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i koordinatora mobilnih timova koji je održan u Rovinju 20.-21.10.2022. Kao koordinacijska organizacija PETRA Mreže nevladinih organizacija za prevenciju- i eliminaciju trgovanja ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja, sudjelovale smo u izradi Izvještaja o provedbi mjera iz Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. do 2021., za 2021. godinu, u okviru kojeg smo izvijestile o aktivnostima organizacija civilnog društva. Naša je predstavnicica sudjelovala na 2 sastanka Radne skupine za izradu Nacrta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. godine i Nacrta Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027., za razdoblje od 2022. do 2024.: prvi je održan online 19.05.2022., a drugi je održan 14.07.2022.

U odnosu na problem trgovanja ljudima u 2022. godini Ministarstvo unutarnjih poslova je iznijelo da je identificirano ukupno 29 žrtava trgovanja ljudima, što predstavlja porast od 52% u odnosu na 2021. godinu kada je broj identificiranih žrtava bio 19. Od 29 žrtava trgovanja ljudima zabilježenih u 2022., 4

ih je bilo muškog spola (14%), a 25 ženskog spola (86%). 90% žrtava (ukupno 26 osoba) su hrvatske državljanke/državljeni, a 3 osobe su strani državljani/državljanke iz Njemačke, Ugande i Burkin Faso. Podaci MUP-a govore kako je provedenim kriminalističkim analizama utvrđeno da su počinitelji kaznenog djela trgovanja ljudima uglavnom državljani Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske.

Najčešći oblik iskorištavanja čine seksualno iskorištavanje (66%) i iskorištavanje radi činjenja protupravnih radnji (24%), dok je radno iskorištavanje bilo zastupljeno s 10%. 75% svih žrtava muškoga spola bilo je radno iskorištavano, 25% bilo je iskorištavano radi činjenja protupravnih radnji, dok nijedan muškarac nije bio seksualno iskorištavan. S druge strane, više od polovice svih žrtava ženskoga spola bilo je seksualno iskorištavano (76%), njih 24% eksploatirano je radi počinjenja protupravnih radnji, dok nijedna žena nije bila radno eksploatirana. Prema tome, muške žrtve trgovanja ljudima najčešće bile iskorištavano radno i u svrhu počinjenja protupravnih radnji, a žene seksualno.

Više od polovice identificiranih žrtava trgovanja su žene te je više od polovice žrtava ženskoga spola bilo spolno iskorištavano.

U godišnjem izvještaju Vlade Sjedinjenih Američkih Država (State Department), TIP Office, RH je i dalje pozicionirana u rangu TIER 2, koji označava države čije vlade ne ispunjavaju u potpunosti minimalne standarde o suzbijanju trgovanja ljudima (TVPA minimum standards for the elimination of trafficking in persons), ali poduzimaju značajne napore kako bi se uskladile s tim standardima.

U ožujku 2022. godine smo uputile Nacionalnom odboru za suzbijanje trgovanja ljudima **prijedloge usmerene na poboljšanje položaja žrtava trgovanja ljudima**, imajući osobito u vidu rat u Evropi i pandemiju Covid 19 koji kao izvanredne situacije dodatno otežavaju položaj žrtvama trgovanja ljudima: „smatramo bitnim kazati da žrtvama trgovanja ljudima, treba proširiti opseg prava koje imaju, i to po uzoru na opseg prava koji imaju tražitelji međunarodne zaštite sukladno odredbama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti. Konkretno, identifikacija žrtava trgovanja ljudima vrši se temeljem podzakonskog pravnog akta: Protokola za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima.

U 2022. godini, naša je predstavica sudjelovala na dva sastanka **Radne skupine za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2022. do 2027.**, za razdoblje od 2022. do 2024., u ime Centra za žene žrtve rata – ROSA, koordinirajuće organizacije PETRA Mreže nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama. Sastanci su održani 19.05.2022. i 14.07.2022.

24.02.2022., naša je predstavica sudjelovala na online događaju **Regionalnoj konferenciji „Prijava trgovanja ljudima, rješavanje pitanja naknade žrtvama i utvrđivanje drugih ključnih pitanja vezanih uz suzbijanje trgovanja ljudima**“, u organizaciji Akademije pravnih znanosti Hrvatske i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske te Nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima, kao suorganizatori, uz financijsku potporu Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Republici Hrvatskoj.

17.–18.05.2022. sudjelovale smo na online sastanku **EU mreže nacionalnih izvjestitelja i/ili ekvivalentnih mehanizama o trgovini ljudima i online sastanku Platforme civilnog društva EU protiv trgovanja ljudima** u organizaciji Ureda EU Koordinatorice za borbu protiv trgovanja ljudima.

18.10.2022., naše dvije predstavnice sudjelovale su na **Okruglom stolu na temu provedbe preporuka iz Izvještaja GRETA-e i preporuka Odbora stranaka Vijeća Evrope o provedbi Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj**, sastavljenih nakon provedenog trećeg kruga evaluacije primjene navedene Konvencije u organizaciji Ureda Vlade RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

20.–21.10.2022. naša je predstavnicica sudjelovala na **Radnom sastanku nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima, članovima i zamjenicima članova Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i koordinatora mobilnih timova** u Rovinju.

14.11.2022., podnijele smo Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Nacionalnom koordinatoru za suzbijanje trgovanja ljudima, **očitovanje o provedbi preporuka iz Izvještaja GRETA-e i preporuka Odbora stranaka Vijeća Europe o provedbi Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj**, povodom Okruglog stola o provedbi preporuka iz Izvještaja GRETA-e i preporuka Odbora stranaka Vijeća Europe o provedbi Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj (treći krug evaluacije).

08.02.2022. sudjelovale smo u **javnom savjetovanju Evropske komisije** pod nazivom **Borba protiv trgovanja ljudima – pregled pravila EU** (europa.eu) u odnosu na Izmjene i dopune Direktive 2011/36/EU o prevenciji i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti koje su imale za cilj moderniziranje pravila EU protiv trgovanja ljudima. Sudjelovale smo kao dio zajedničke akcije Evropskog ženskog lobija u ime Centra ROSA i PETRA Mreže.

Aktivnosti vezane uz ratno nasilje prema ženama

Evropska unija je povodom ratova u području bivše Jugoslavije donijela pravno obvezujuću Direktivu o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva izbjeglica te o mjerama za promoviranje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata osoba. Iako se od donošenja Direktive Evropska unija suočila s više kriza, prvi puta ju je “aktivirala” 04.03.2022., kada je donijela provedbenu odluku 2022/382 o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine. Navedena odluka postavlja minimalne standarde za pružanje privremene zaštite osobama koje su pobjegle ili bježe od rata u Ukrajini, a države članice su pozvane u solidarnosti s izbjeglicama nadograditi te standarde. Provedbena odluka propisuje kako će privremenu zaštitu dobiti sljedeće kategorije osoba “raseljenih iz Ukrajine 24. veljače 2022. ili nakon tog datuma”: ukrajinski državljani; izbjeglice s odobrenom međunarodnom ili jednakom nacionalnom zaštitom u Ukrajini i stranci na dugotrajnom boravku; članovi obitelji navedenih osoba. Republika Hrvatska je minimalne standarde nadogradila propisavši privremenu zaštitu i na raseljene državljane

Ukrajine i članove njihovih obitelji koji su “neposredno prije 24. veljače 2022. napustili Ukrajinu zbog sigurnosne situacije”.

U Hrvatskoj je Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti osnova za pružanje pomoći tražiteljima/icama međunarodne i privremene zaštite u okviru nacionalnog zakonodavstva, a čija provedba predstavlja veliki izazov u RH obzirom na stalno rastući broj tražitelja/ica međunarodne zaštite iz zemalja Bliskoga i Srednjeg istoka te sjeverne i srednje Afrike. Sustav azila se tako nalazi pred velikim izazovom. Budući da su žene izvrnute posebnim oblicima progona i u većini slučajeva nisu prepoznate u postupku odobravanja međunarodne i privremene zaštite usvojena je Rezolucija Europskog parlamenta (8.3.2016.) o situaciji u kojoj se nalaze žene izbjeglice i tražiteljice azila u EU (2015/2325(INI)).

Podaci MUP-a govore da je u 2022. godini evidentirano ukupno 12.872 osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu što je značajan porast od 76% u odnosu na 2021. kada je bilo ukupno 3.039 osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu, ali i u odnosu na prethodnih 5 godina. Razvrstano po spolu, tražitelja međunarodne zaštite bilo je 7.660 (59,50%), dok je tražiteljica bilo 5.212 (40,50%).

Azil je odobren za 21 osobu (11 osoba muškog spola ili 52% i 10 osoba ženskog spola ili 48%), dok nije zabilježen niti jedan slučaj odobrenja supsidijarne zaštite. Broj obustavljenih postupaka u 2022., bio je za 3.406 ili 27% tražitelja/ica međunarodne zaštite odnosno 2.065 osoba muškog spola (61%) i 1.341 osoba ženskog spola (39%). Od ukupnog broja osoba koje su zatražile međunarodnu zaštitu, 40,50% su bile žene, a u ukupnom broju osoba kojima je odobren azil žene su sudjelovale s 47,61%.

Prema podacima MUP-a, u 2022. evidentirano je 50.624 postupanja vezanih uz nezakoniti prelazak državne granice što je za 190,9% više nego u istom periodu prošle godine. Od ukupnog broja zabilježenih nezakonitih migranata/ica, muškaraca je bilo 41.512 (82%), a žena 9.112 (18%).

Nakon početka rata u Ukrajini u veljači 2022., na razini Evropske unije, prvi je put, aktiviran institut privremene zaštite. Podaci MUP-a je da je privremena zaštita osigurana za ukupno 19.299 raseljenih osoba iz Ukrajine, od čega je 6.362 (33%) muškaraca i 12.937 (67%) žena. 6.003 osoba je mlađe od 16 godina (2.944 djevojčica – 49%, 3.059 dječaka – 51%), zatim, 12.865 osoba je između 16 i 70 godina (9.676 žena – 75%, 3.189 muškaraca – 25%) i 431 osoba je starijih od 70 godina (317 žena – 73%, 114 muškaraca – 27%). U RH je bilo potrebno izvršiti promjene zakona u odnosu na pružanje zdravstvenih usluga, usluga socijalne skrbi i psihološke podrške izbjeglicama iz Ukrajine.

Važno je da se žene u postupku traženja međunarodne zaštite žene pita o tome da li su bile žrtve rodno uvjetovanog nasilja i to na način i u uvjetima u kojima će moći iskazivati o proživljenom nasilju.

To konkretno znači - uz prisutnost stručnjakinja koje su žene i u prijateljskoj atmosferi na način da prevoditelj/prevoditeljica ne oblikuje izjave i da se ne daju pogrešne upute ženama. Dakle, ispitivač/ispitivačica bi morala sama pitati ženu o aspektima proživljenog nasilja i dati joj mogućnost da o tome progovori na ispitivanju ili naknadno jer je žrtvi zbog različitih razloga teško "od prve" odgovoriti na pitanja o proživljenom nasilju.

Na taj način bismo implementirali Istambulsku konvenciju jer je iskustvo rada sa ženama žrtvama rodno uvjetovanoj nasilja koje traže međunarodnu zaštitu pokazalo da RH ne implementira Istambulsku konvenciju na efikasan način i da puno žena koje bi mogle ostvariti zaštitu jer su žrtve rodno uvjetovanog nasilja, tu zaštitu ne dobiju.

Posljedni Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita je za razdoblje 2017. do 2019. godine, u kojem su definirane obveze tijela državne uprave u ostvarivanju prava iz sustava socijalne skrbi, zdravstvene zaštite, stanovanja, učenja hrvatskog jezika i obrazovanja, zapošljavanja. Stalno povjerenstvo za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo formirano je radi praćenja provedbe integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. U izradi je novi Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje od 2021. do 2023.

27.01.2022. je Gradska skupština Grada Zagreba donijela Akcijski plan Grada Zagreba za integraciju tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za 2022.

10.06.2022. sudjelovale smo na **online sastanku s nevladinim organizacijama koje pomažu žrtvama seksualnog nasilja u ratu** u organizaciji Dunje Mijatović, povjerenice Vijeća Europe za ljudska prava. Događaj je organiziran **za aktiviste i aktivistkinje iz Ukrajine, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Kosova i Srbije**. Cilj je bio okupiti ukrajinske nevladine organizacije koje trenutno pomažu žrtvama seksualnog nasilja uzrokovanog sukobom s nevladinim organizacijama iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova i Srbije, kako bi se povezale, razmijenile i podijelile iskustva iz prve ruke, uključujući prepreke s kojima su se suočili te dobre prakse i naučene lekcije iz njihove opsežne stručnosti u pružanju takve pomoći žrtvama sličnih zločina počinjenih u prošlosti.

22.11.2022., naša je predstavnica imala izlaganje u okviru **Okrugli stol "Problemi i izazovi u provedbi Istanbulske konvencije u Hrvatskoj"** koju je organizirala Autonomna ženska kuća Zagreb u Hrvatskom saboru, povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u suradnji s neformalnom Inicijativom "Zastupnice za jaču zaštitu žrtava seksualnog nasilja". Izlagačice su bile: Zlata Đurđević, Sanja Bezbradica Jelavić, Anita Lauri Korajlija, Sabina Glasovac, Snježana Vasiljević te Nela Pamuković.

„Nismo riješili ni problem žena žrtava rata: nedostaju nam redovite kampanje i edukacije, nemamo referentnih centara za žene, ili kriznih centara za žene žrtve silovanja, Centar ROSA provodi manje kampanje usmjerene žrtvama ratnih silovanja, nakon svake im se jave nove žene žrtve ratnog silovanja, koje još nikome nisu ispričale što im se dogodilo prije 30 godina. No one bi morale po pomoć ići u iste centre koji su predviđeni za pomoć ratnim veteranima. Problem je što u institucijama sjede ljudi koji se ne razumiju u potrebe žena koje su preživjele ratna silovanja“, izložila je Nela Pamuković.

28.-29.11.2022., naša je predstavnica sudjelovala na međunarodnoj konferenciji **PSVI (Preventing Sexual Violence in Conflict/Prevenција seksualnog nasilja u konfliktima)** u Ujedinjenom Kraljevstvu, koja se održala u Queen Elizabeth the Second Conference Centre (QEII), u organizaciji UK Foreign, Commonwealth & Development Office (FCDO), inicijative PSVI (Preventing Sexual Violence in Conflict Initiative/ Inicijative za prevenciju seksualnog nasilja). U okviru ove Inicijative **Republika Hrvatska se obvezala na sljedeće:**

Jačanje globalnog odgovora kroz pokretanje pitanja seksualnog nasilja povezanog sa sukobom kao ključnog aspekta našeg diplomatskog angažmana, uključujući kroz promicanje i provedbu UN Rezolucije Žene, mir i sigurnost i Agende 2030:

Kao država s direktnim iskustvom vezanim uz ratne zločine i zločine protiv čovječnosti proizašle iz agresije na Hrvatsku 1990-ih, nastavit ćemo zagovarati važnost bavljenja prevencijom sukoba i seksualnog nasilja povezanog sa sukobom, suočavanja sa seksualnim nasiljem povezanim sa sukobom kao ratnim zločinom te suočavanjem s društvenim tabuima kao i organiziranjem pomoći preživjelima.

Također ćemo nastaviti promicati važnost značajnog angažmana žena u konfliktnim i postkonfliktnim društvima.

Sprječavanje seksualnog nasilja za vrijeme konflikata kroz nastavak obuke snaga nacionalne sigurnosti i vojske, kao i civilnih članova mirovnih operacija o borbi protiv seksualnog nasilja u konfliktu:

Uložiti ćemo napore u daljnje poboljšanje i poboljšanje postojećih nacionalnih programa vojnog obrazovanja i obuke koji pokrivaju temu prevencije i odgovora na seksualno nasilje povezano sa sukobom, s naglaskom na obuku prije upućivanja u službu za sudjelovanje u operacijama podrške miru.

Jačanje pravde vezane uz problem seksualnog nasilja u sukobu daljnjom razmjenom našeg velikog ratnog i postkonfliktnog iskustva sa zainteresiranim zemljama, uključujući naše iskustvo u izradi i provedbi Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu. Također ponavljamo potporu Hrvatske Murad kodeksa:

Vlastita iskustva su nas naučila važnosti odgovarajućeg rješavanja kršenja ljudskih prava povezanih sa sukobom, uključujući seksualno nasilje, kao i pružanja potrebne pomoći, zdravstvene skrbi, psihološkog savjetovanja i financijske potpore preživjelim. Stoga smo spremni podijeliti lekcije koje smo nažalost stekli tijekom i nakon Domovinskog rata. Što se tiče Murad kodeksa, distribuirat ćemo ga relevantnim akterima radi dužnog razmatranja u pogledu moguće dodane vrijednosti, primjenjivosti, komplementarnosti i poštivanja postojećih propisa/postupaka, trenutne prakse i jezika koji se koristi u gore navedenim programima obuke.

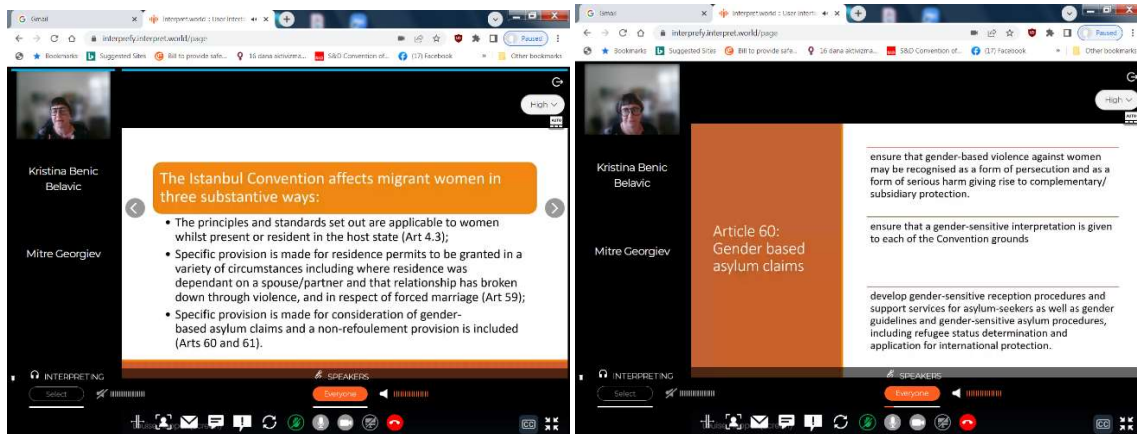
Potporna preživjelim i djeci rođenoj kao posljedica seksualnog nasilja u konfliktu promoviranjem Deklaracije o humanosti vjerskih vođa među vjerskim vođama u Hrvatskoj, kao i podržavanjem Poziva na akciju za osiguranje prava i dobrobiti djece rođene kao posljedica seksualnog nasilje u sukobu:

Predano ćemo raditi na podizanju svijesti vjerskih zajednica u Hrvatskoj o Deklaraciji o humanosti i nastojati osigurati što širu potporu njezinoj provedbi. Potpisivanjem gore navedenog Poziva na akciju potvrđujemo našu predanost prevenciji i zaštiti prava najranjivijih i marginaliziranih.

U Republici Hrvatskoj je u 2022. godini bio na snazi Nacionalni akcijski plan provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325(2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija za razdoblje od 2019. do 2023. godine (NAP II), koji predstavlja drugi po redu nacionalni akcijski plan; prvi je obuhvaćao razdoblje od 2011. do 2014. godine, nakon čijeg isteka je provedba mjera nastavljena daljnje četiri godine. Djelovala je Radna skupina za izradu Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije koja treba pratiti provedbu mjera, analizirati i evaluirati ostvarene rezultate te po isteku svakog provedbenog ciklusa predlaže novi NAP s novim ciljevima i mjerama. Čine je predstavnici/ce tijela uključenih u provedbu NAP-a II - Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, MUP, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova te ULJPPNM, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova i Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH.

28.04.2022. naše predstavnice su imale izlaganje na on-line međunarodnoj konferenciji **Prevenција, sprječavanje i odgovor na rodno uvjetovano nasilje u kontekstu azila i migracija** u organizaciji predstavništva UNHCR-a u RH i Vijeća Evrope.

Zagovaranje koje se odnosi na prostituciju

Siječanj – veljača 2022., sudjelovale smo u projektu Evropskog ženskog lobija: **Indikatori za prostituciju u EU, Mapiranje politika i pravnog statusa sistema prostitucije na nacionalnoj razini te impaktu na Evropsku uniju.**

U Hrvatskoj je prostitucija je zakonski regulirana Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira te Kaznenim zakonom. Sukladno ZPJM, prekršajno se kažnjavaju osobe koje se „odaju prostituciji“ (čl. 12.) te osobe koje dopuste da se u njihovim prostorijama vrši bludničenje ili koje omogućavaju ili pomažu vršenju prostitucije (čl. 7.). Pored toga, osobi koja počinji prekršaj iz čl. 12. ZPJM-a mogu se izreći dvije zaštitne mjere – obavezno liječenje od AIDS-a i spolnih bolesti te udaljenje iz općine u kojoj je prekršaj počinjen (čl. 34. i čl. 36. ZPJM). Kupci usluga se, dakle, prekršajno ne kažnjavaju, već jedino mogu kazneno odgovarati, i to u slučajevima iz čl. 157. st. 2. Kaznenog zakona. Prema podacima MUP-a, u 2022. godini ukupno su zabilježena/e 36 počinitelja/ice prekršaja „odavanja prostituciji“, od čega su 29 žene (81%), a 7 muškarci (19%). MUP ističe da je tijekom 2022. uočeno da se spolne usluge nude putem internetskih oglasa (na internetskim stranicama ili putem aplikacija), dok tzv. „ulična prostitucija“ (nuđenje spolnih usluga na javnim prostorima) nije zabilježena. Osim Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, prostitucija je kriminalizirana člankom 157. Kaznenog zakona koji pod osnovnim oblikom kaznenog djela „prostitucija“ podrazumijeva namamljivanje, vrbovanje ili poticanje druge osobe na pružanje spolnih usluga radi zarade ili druge koristi ili organiziranje ili omogućavanje drugoj osobi pružanje spolnih usluga, dok pod kvalificiranim oblikom podrazumijeva određeni oblik prisile (sila, prijetnja, prijevara, obmana, zloupotreba ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti). Uz navedeno, kažnjivo je i korištenje usluga prisiljenih osoba (ako je osoba znala i morala znati), kao i oglašavanje prostitucije. Kupci usluga kazneno odgovaraju u slučaju korištenja usluga osobe koja je prisiljena, žrtva trgovine ljudima ili maloljetna, ako su znali i morali znati za te okolnosti. Prema podacima MUP-a, u 2022. godini prijavljeno je ukupno 20 kaznenih djela prostitucije.

Centar za žene žrtve rata – ROSA je nastavio zagovarati za abolicionistički model: opće dekriminalizacije osoba u prostituciji i kažnjavanje korisnika žena u prostituciji po uzoru na postojeća zakonodavstva Švedske, Francuske, Irske, Islanda i Norveške. Rezolucija Evropskog parlamenta od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost (2019/2169(INI)) potvrđuje da je prostitucija i trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, posebno ženama i djecom, oblik ropstva nespojiv s ljudskim dostojanstvom, osobito u zemljama u kojima je seksualna industrija legalizirana; budući da je zbog povećanja organiziranog kriminala i njegove profitabilnosti trgovanje ljudima u porastu diljem svijeta; budući da tržište prostitucije potiče trgovanje ženama i djecom i pogoršava nasilje nad njima, posebno u zemljama u kojima je seksualna industrija legalizirana. U dijelu koji se odnosi na

iskorjenjivanje nasilja nad ženama i rodnu ravnopravnost potvrđuje se da seksualno iskorištavanje, prostitucija i pornografija, neprihvatljivo i da predstavlja povredu ljudskog dostojanstva i ljudskih prava; stoga se zahtijeva da se u okviru te strategije pomno razmotre položaj žena u prostituciji, s posebnim naglaskom na poveznici između prostitucije i trgovanja ženama i maloljetnicama.

Pri tome smo se pozivale i na Odbor UN-a za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena koji je prepoznao negativne učinke koje kriminalizacija prostitucije ima na žene (General Recommendation no. 19 on violence against women) te je pozvao države da ukinu odredbe koje kriminaliziraju žene u prostituciji smatrajući da su takve odredbe „diskriminatorne i ustoličuju, facilitiraju, podupiru, opravdavaju ili toleriraju rodno-uvjetovano nasilje (General recommendation no. 35 on gender-based violence, CEDAW/C/GC/36 t. 29 (c) i 31 (a)).

Aktivnosti u evropskoj abolicionističkoj koaliciji Brussels Call odvijale su se vrlo intenzivnom razmjenom organizacija članica i zajedničkim zagovaračkim akcijama. Sastanci su se održali on-line 24.03.2022. i osobno 25.- 26.10.2022. godine u Briselu., Thon hotel. Brussels Call je zajedno s Evropskim ženskim lobijem objavio novi informativni materijal Towards Equality, Progress, Challenges and Next Steps/Prema jednakosti, napredak, izazovi i sljedeći koraci, kojim pozivamo EU da donese zakone protiv svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući prostituciju i seksualno iskorištavanje. <https://www.womenlobby.org/Towards-Equality-calling-on-the-EU-to-legislate-against-all-forms-of-violence>

Unaprijeđenje međusektorske suradnje:

11.03.2023., naše su dvije predstavnice sudjelovale sa izlaganjima, na hibridnoj konferenciji Ambiciozna budućnost za žene nakon kovida, održanoj povodom Međunarodnog dana žena u Evropskom domu u Zagrebu, održanoj povodom Međunarodnog dana žena u Evropskom domu u Zagrebu, te on-line, u organizaciji Evropskog parlamenta – Ureda u Hrvatskoj, Evropske komisije – Predstavništva u Hrvatskoj te Francuskog veleposlanstva u Hrvatskoj. Izlagale su na panelu – Iskorjenjivanje pandemije u sjeni: nasilja prema ženama. Na konferenciji su uvodno izlagale/i zastupnice/i Evropskog parlamenta Dubravka Šuica, Predrag Matić, Željana Zovko, Sunčana Glavak, predstavnik Ministarstva Republike Francuske za rodnu ravnopravnost, predstavnice i predstavnici organizatora, koordinatorka Kabineta za jednakost iz Francuske, Mathilde Haulon, Edita Maretić Dimlić, ravnateljica DES Ustanove za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom, Françoise Brié, članica GREVIO i direktorka Nacionalne federacije ženske solidarnosti iz Francuske. <https://novac.jutarnji.hr/novac/next/zene-sve-manje-vjeruju-da-ce-ih-blazi-prekrsajni-oblik-kaznjavanja-zastiti-od-nasilnika-15169088>

26. i 27.04.2022. U suradnji s Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Državnom školom za javnu upravu organizirale smo on-line dvodnevni seminar: **Pristup u radu sa žrtvama trgovanja ljudima, za županijske koordinatorice i koordinate u sustavu socijalne skrbi te**

predstavnice Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Na seminaru su izlagale predstavnica Ureda Vlade RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Danijela Gaube koja je predstavila Nacionalni sustav za suzbijanje trgovanja ljudima, Marija Penava Šimac koordinatorica za suzbijanje trgovanja ljudima iz Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, predstavila je Suzbijanje trgovanja ljudima u sustavu socijalne skrbi, Marijana Senjak, Nela Pamuković i Sanja Bezbradica Jelavić su predstavile rad sa žrtvama trgovanja ljudima iz perspektive organizacija civilnog društva.

19.12.2022., dvije naše predstavnice su **sudjelovale na predavanju prof. Dubravke Šimonović o femicidu u u u organizaciji Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova**, u suradnji sa predstavnicama Ženske mreže Hrvatske i Dubravkom Šimonović, stručnjakinjom za rodno utemeljeno nasilje i bivšom Posebnom izvjestiteljicom o nasilju nad ženama i djevojkama, njegovim uzrocima i posljedicama Ujedinjenih naroda. Tema je bio prikaz i analiza modela promatračkih tijela za sveobuhvatno nadgledanje, prikupljanje podataka i analizu slučajeva ubojstava žena i izvještavanje, tzv. „Femicide Watch” tijela. Pravobraniteljica Višnja Ljubičić je uvodno predstavila rad promatračkog tijela „Femicide Watch” u RH dok je u nastavku predavanja Dubravka Šimonović detaljnije prikazala oblike djelovanja ovog modela promatračkog tijela u drugim državama članicama UN-a. U razmjeni nakon predavanja istaknuta je važnost rada na daljnjem unaprjeđenju nacionalnog zakonodavnog okvira mogućim definiranjem femicida kao zasebnog kaznenog djela, daljnje usklađivanje između zakonskih odredbi i njihove primjene u praksi, ali i dosljednu provedbu odredaba tzv. Istanbulske konvencije, te nužnosti kontinuirane edukacije, posebno pravosudnog sustava. <https://www.prs.hr/cms/post/948>

4. OSNAŽIVANJE FEMINISTIČKOG POKRETA I CIVILNOG DRUŠTVA

Osnovni cilj programa je povećanje utjecaja civilnog društva i feminističkog pokreta na društvene promjene.

Tijekom 2022. godine usmjerile smo se na ostvarivanje sljedećih specifičnih ciljeva programa:

1. Unaprjeđenje uloge civilnog društva u demokratskim procesima nacionalno, regionalno i međunarodno.
2. Unaprjeđenje učešća ženskih organizacija u društvenim promjenama i unaprjeđenju demokratskih institucija društva.
3. Povećanje utjecaja ženskih organizacija i mreža na donositelje odluka nacionalno, regionalno i međunarodno.

Cilj ove grupe aktivnosti je razvoj i poticanje međusektorske i sektorske suradnje, međusobnog učenja, razmjene iskustava, znanja, dobrih praksi te zajedničkih akcija i lobiranja za unaprjeđenje položaja žena u društvu, prava žena na život bez nasilja, povećanja utjecaja civilnog društva na društvene promjene, solidarnog sudjelovanja u javnim akcijama u organizaciji drugih organizacija za ljudska prava te prijenosa iskustava ženskim organizacijama u drugim zemljama u ratnom sukobu.

Kroz organiziranje i sudjelovanje na radionicama, stručnim skupovima, predavanjima, sastancima te izradom analiza, brošura i letaka djelovale smo u pravcu podizanja vlastitih, ali i kapaciteta drugih organizacija civilnog društva i institucija u borbi za ženska ljudska prava i intervencije u lokalnim zajednicama. Navedene aktivnosti su doprinijele povećanju kapaciteta i suradnje ženskih organizacija na nacionalnoj i međunarodnoj razini te na taj način povećanju vidljivosti rada i povezivanja ženskog pokreta s drugim pokretima. Unaprjeđena je suradnja i povezanost ženskog pokreta s drugim društvenim pokretima u RH i regionalno kroz sudjelovanje u radu REKOM-a, Sekularističke koalicije te solidarna podrška drugim pokretima: sindikalne i radničke inicijative, LGBT pokret, studentski pokret, očuvanju modela podrške razvoju civilnoga društva u RH.

Provodile su se se aktivnosti za podizanje kapaciteta organizacija i institucija, aktivnosti za podizanje vidljivosti, suradnje i podrške te aktivnosti i intervencije u lokalnoj zajednici putem edukacija, sastanaka, javnih akcija i medijskog djelovanja.

Putem organiziranja i sudjelovanja na raznim događajima te izradom analiza i publikacija podizale smo vlastite, ali i kapacitete drugih organizacija i institucija u području ženskih ljudskih prava i intervencije u lokalnim zajednicama čime će se povećati vidljivosti rada.

Nadalje, provodile su se aktivnosti koordinacije i djelovanja u mrežama organizacija na nacionalnoj razini te djelovanja na međunarodnoj razini. Centar ROSA koordinira rad mreža na nacionalnoj razini: PETRA Mreže za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama, Ženske mreže Hrvatske i Koordinacije ženskih grupa SEKA. Na međunarodnoj razini članice smo: Evropskog ženskog lobija i Opservatorija za suzbijanje nasilja protiv žena, Mreže WAVE - Women Against Violence Europe, regionalne mreže Ženski sud – feministički pristup pravdi, abolicionističke koalicije Brussels Call, REKOM mreže pomirenja, Komunikacijske platforme FLIPSUR (Feministička lista protiv silovanja u ratu) te mreže Žena u crnom.

Provodila se suradnja s raznim obrazovnim institucijama, medijima, studenticama i istraživačicama s ciljem informiranja o radu i aktivnostima Centra ROSA te o stanju ženskih ljudskih prava u Hrvatskoj.

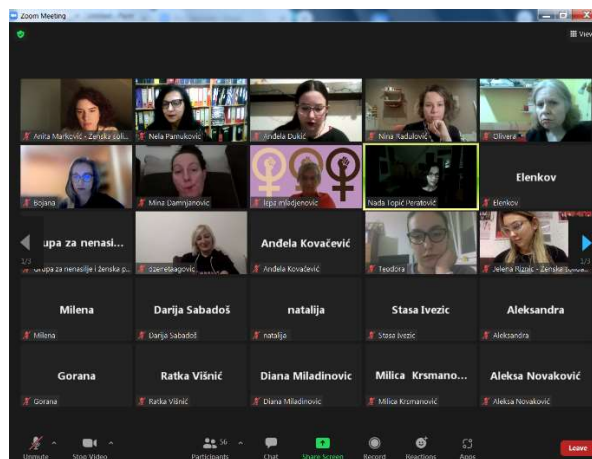
Ostvaren je kontinuiran rad **Ženske mreže Hrvatske** u kojoj je članica Centra ROSA jedna od članica koordinacijskog odbora ŽMH. Omogućena je razmjena iskustava i informacija o radu članica putem

sastanaka i svakodnevne e-mail komunikacije te su održane zajedničke javne akcije. Sudjelovale smo na sastancima ŽMH, godišnjoj skupštini i edukacijama.

Ostvaren kontinuiran rad **PETRA Mreže nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja**: koordinacija PETRA Mreže omogućila je redovnu razmjenu informacija o radu članica, učlanjivanje novih članica, osnaživanje članica za rad na suzbijanju trgovanja ženama u njihovim zajednicama, organiziranje akcija za podizanje javne svijesti o ovom problemu, davanje mišljenja na godišnji izvještaj o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, te međunarodne izvještaje o situaciji trgovanja ženama (GRETA, US State Department).

Mreža PETRA osnovana je na inicijativu Centra ROSA 2002. godine. Okuplja 16 organizacija iz Zagreba, Slavonskog Broda, Vukovara, Poreča, Splita, Pakraca, Križevaca, Virovitice, Osijeka i Korenice. Od 2009. godine Centar ROSA je koordinirajuća organizacija što znači da zastupa Mrežu u Operativnom timu i Nacionalnom odboru za suzbijanje trgovanja ljudima. Dvije članice Centra ROSA članice su i Mobilnog tima.

23.02.2022., naša je predstavnica sudjelovala na online događaju **Feminističke priče**, na kojem je osam feministkinja iz Hrvatske i Srbije predstavilo svoja osobna sjećanja na povijest bivanja dijelom feminističkog pokreta. Događaj je organizirao feministički kolektiv Ženska solidarnost iz Srbije.

U 2022. godini sudjelovale smo na više **različitih događaja, edukacija i sastanaka** razmjene koje su organizirane **povodom rata u Ukrajini i potrebe podrške aktivistkinjama iz Ukrajine**:

03.03.2022. sudjelovale smo na webinaru koji je organizirao Evropski ženski lobi „Glasovi žena na terenu“, EWL u dijalogu s Nacionalnim vijećem žena Ukrajine.

07.03.2022. sudjelovale smo na webinaru s predstavnicama civilnog društva u Ukrajini u organizaciji La Strada International.

25.03.2022., sudjelovale smo na on-line izvanrednom sastanku EU Platforme civilnog društva protiv trgovanja ljudima, u organizaciji EU Koordinatorice za suzbijanje trgovanja ljudima Diane Schmitt, na temu rizika trgovanja ljudima vezanog uz ljude izbjegle od rata u Ukrajini.

Sudjelovale smo na više on-line sastanaka solidarnosti za članice WAVE mreže iz Ukrajine koji su uključivali i druge članice WAVE mreže sa iskustvima rada sa žrtvama nasilja u ratu: sastanci su se održali: 24.03., 07.04., 03.05., 24.05., 20.06., 21.07., 30.08., 29.09., 07.12.2022.

20.04.2022., sudjelovale smo na online Radnoj skupini za borbu protiv trgovine ljudima u vezi s trenutnom situacijom u Ukrajini koju je organizirala WAVE Network.

Od 08. do 09.06.2022. sudjelovale smo na multidisciplinarnom treningu 2022 WAVE koji je online (putem Zooma) provela Medica Mondiale. Obuka je bila usmjerena na podršku ženama pogođenim seksualiziranim nasiljem kroz pristup osjetljiv na stres i traumu.

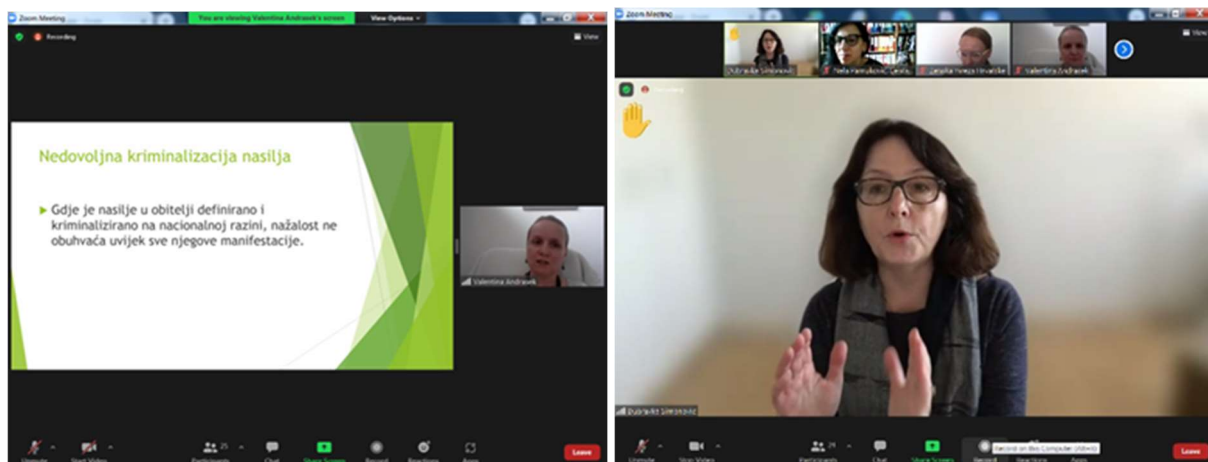
07.07.2022., održale smo **sastanak s predstavnicama francuske organizacije «Choisir la cause des femmes»**, Violaine Lucas i Manon Kerivel. Organizaciju je osnovala Simone de Beauvoir skupa s Gisèle Halimi, a koja je poznata i zbog svog rada o « The Most Favoured European Clause » od 2006. do 2008. godine. Svrha njihova posjeta Hrvatskoj je susret s hrvatskim kolegicama i sugovornicama/sugovornicima, a kako bi dobile sto jasniju predodzbu o situaciji zenskih prava. Isto je i svrha njihovih posjeta i drugim zemljama članicama Evropske unije, a sve u cilju pripremanja izvještaja o stanju ženskih prava u Evropi (s kasnijom svrhom ponovnog zagovaranja ispred EU parlamenta).

U organizaciji Ženske mreže Hrvatske sudjelovale smo na pet edukacija putem platforme Zoom:

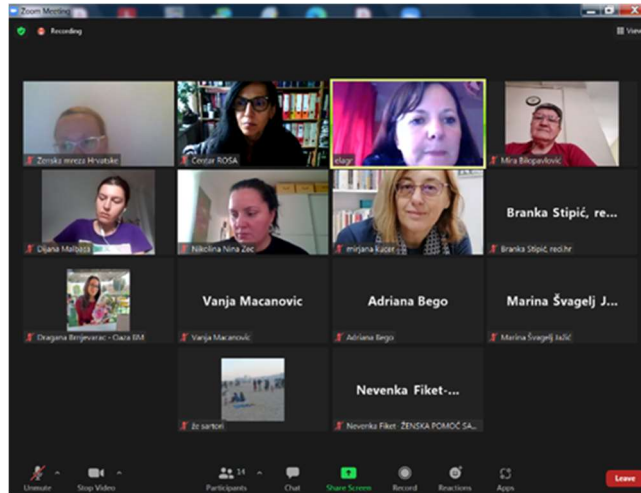
31.03.2022., na prvom dijelu Edukacija o zagovaranju na razini Evropske unije – prvi dio: Evropski ženski lobi. Mirta Belošević iz Evropskog ženskog lobija je predstavila rad Evropskog ženskog lobija na zagovaranju na razini Evropske unije, uključujući zagovaranje za usvajanje nove Direktive protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja.

06.04.2022., na Edukaciji o zagovaranju na razini Evropske unije - drugi dio: Europski sud pravde. Snježana Vasiljević s Pravnog fakulteta u Zagrebu je predstavila zaštitu prava žena na razini Evropske unije kroz slučajeve Evropskog suda pravde.

08.04.2022., sudjelovale smo na prvom dijelu edukacije o zagovaranju na razini Vijeća Evrope, predavačice: Valentina Andrašek, predstavnica Ženske mreže Hrvatske u Opservatoriju protiv nasilja nad ženama Evropskog ženskog lobija će prezentirati istraživanje Opservatorija Evropskog ženskog lobija o provedbi Istanbulske konvencije u Evropskoj uniji i šire, uz osvrt na GREVIO preporuke o dobrim praksama; Dubravka Šimonović, bivša posebna UN-ova izvjestiteljica za nasilje nad ženama će govoriti o radu GREVIO-a nezavisnog tijela za nadgledanje i provedbu Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja i podijeliti svoja iskustva s članicama mreže.

16.5.2022., na edukacija o zagovaranju na razini Vijeća Evrope - drugi dio: Evropski sud za ljudska prava, o zagovaranju na razini Vijeća Evrope, predavačica Elica Grdinić iz Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu je predstavila zaštitu prava žena na razini Vijeća Evrope kroz slučajeve Evropskog suda za ljudska prava.

Edukacije u suradnji s organizacijom HERA Križevci:

28.07.2022., Zoom radionica za unaprjeđenje kapaciteta zaposlenica: Pristup u radu sa žrtvama trgovanja ljudima.

07.09.2022., Zoom radionica za unaprjeđenje kapaciteta zaposlenica na temu Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u ratu.

23.09.2022., Zoom radionice za unaprjeđenje kapaciteta zaposlenica: Krizne intervencije rada na SOS telefonu.

03.11.2022., Zoom radionica za unaprjeđenje kapaciteta zaposlenica: Pristup u radu sa žrtvama trgovanja ljudima.

29.-30.11.2022., u prostorijama Centra ROSA organizirana je dvodnevna radionica za izradu i provedbu protokola za pružanje online savjetodavne pomoći osobama koje su pretrpjele traumu, stres ili gubitak uslijed krizne situacije. Radionica je provedena u suradnji s Udrugom HERA Križevci.

Aktivnosti u suradnji s Udrugom žena Nit iz Korenice

08.06.2022., organizirale smo u suradnji s Udrugom žena „NIT“ iz Korenice i Srednom školom Plitvička jezera, okrugli stol u Korenici u dvorani Srednje škole Plitvička jezera s ciljem promocije projekta i rezultata te osvještavanje javnosti o rodno utemeljenom nasilju. Prezentirali su se učenički radovi odnosno edukativno-promotivni materijali osmišljeni u okviru provedbe radionica na temu rodne ravnopravnosti, borbe protiv nasilja prema ženama, nulte stope tolerancije na nasilje i sl. Okrugli stol se proveo u okviru projekta Učenjem za budućnost bez nasilja prema ženama, financiranog od Ministarstva znanosti i obrazovanja.

13.-14.10.2022., organizirale smo dvodnevnu radionicu u Korenici za neposredan rad u području socijalnog uključivanja putem pružanja socijalnih usluga na sljedeće teme: stavljanje žrtve u središte intervencije – što činiti i što ne činiti, potrebe žrtve – međunarodna prava žrtava, osnovna načela u pružanju usluga podrške žrtvama – rodno osjetljiv pristup, standardi i vrste rodno osjetljivih usluga žrtvama u Istanbulskoj konvenciji. Radionica je provedena u suradnji s Udrugom žena Nit i Pokretač iz Korenice te udrugom Tara iz Ličkog Petrovog Sela.

S Udrugom Nit i Srednom školom Plitvička jezera smo od veljače do lipnja 2022.:

Proveden upitnik o stavovima srednjoškolaca o ženskim ljudskim pravima, aktivnom građanstvu, rodnoj ravnopravnosti i rodno utemeljenom nasilju

Edukacije o ženskim ljudskim pravima, aktivnom građanstvu, rodnoj ravnopravnosti i rodno utemeljenom nasilju

Kreativne radionice za izradu edukativno-promotivnog materijala za objavu na društvenim mrežama i okruglom stolu na temu: rodne ravnopravnosti, borbe protiv nasilja prema ženama, nulte stope tolerancije na nasilje i sl. Izrađena su 3 videa za objavu na društvenim mrežama, bookmark, magnet i torbe.

Sudjelovalo je 131 učenika/ca od 1 do 4 razreda.

Od veljače do prosinca 2022. održale smo 8 mentorskih sastanaka za neposredan rad u području zapošljavanja, socijalnog uključivanja i obrazovanja, uključujući prilagodbu poslovanja uz primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologija, s Udrugom žena Nit i Pokretač iz Korenice te udrugom Tara iz Ličkog Petrovog Sela.

Tiskale smo torbe, magnete i knjižne oznake:

14. i 15.06.2022. sudjelovale smo na on-line konferenciji **Feministički mir na Zapadnom Balkanu – alternativni narativi i rješenja u svijetu koji se mijenja**, u organizaciji Kvinna till Kvinna.

30.09.–01.10.2022. u Parizu naša je predstavnica sudjelovala na događaju u **organizaciji Mediteranskog ženskog fonda** u hotelu Holiday Inn Paris - Gare de Lyon Bastille. **Sudjelovale su savjetnice MŽF, feminističke aktivistkinje iz zemalja Mediteranske regije.** Ovaj događaj je organiziran sa svrhom osvrta na trenutnu situaciju u regiji i planiranja strategije djelovanja organizacija u mediteranskoj regiji.

10.-11.10.2022., u Pragu, Češka, sudjelovale smo na **24. WAVE konferenciji "Ženski specijalizirani servisi kao stupovi mira u vrijeme krize i izvan nje"**, u organizaciji Wave Network (Women Against Violence Europe) u suradnji s organizacijama iz Češke ROSA i proFem. Naša je predstavnik zajedno s Lepom Mladenović iz Beograda bila su-voditeljica radionice "Od feminističke prošlosti za vrijeme rata u bivšoj Jugoslaviji do danas: solidarnost i rad osnovan na preživjelima - u području muškog nasilja protiv žena u vremenima krize i rata".

10.10.2022., sudjelovale smo na **sastanku mreže braniteljica ljudskih prava u organizaciji Advocates for Human Rights iz SAD-a**, koji je organiziran uz WAVE konferenciju u Pragu. Na sastanku smo diskutirale taktike, prijetnje i sličnosti među zemljama u odnosu na napade na ženska prava. Također smo diskutirale strategije civilnog društva da se suprotstavi ovim napadima, te potrebe. Na sastanku su sudjelovale organizacije koje su pristupile mreži nakon sastanaka održanog u Zagrebu 08.-10.07.2019. godine, te je ovo bila prilika da se koaliciji priključe i druge organizacije članice WAVE mreže. Nakon sastanka u Pragu koalicija je dobila naziv Global Women's Watch. Sudjelovale smo također na on-line sastanku mreže koji je održan 20.09.2022. godine.

22.-24.10.2022., sudjelovale smo na **godišnjoj FiLiA konferenciji o ženskim pravima 2022.**, koja se održala od u Cardiffu, Ujedinjeno Kraljevstvo, u St David's Hall. Na ovoj trodnevnoj konferenciji sudjelovalo je 1.750 aktivistkinja iz cijelog svijeta.

07.-08.11.2022., naša predstavica je sudjelovala na **Sastanku regionalne mreže za aktivistkinje pokreta u regiji Zapadnog Balkana: Pristup usmjeren na pokret, Rodna pravda**, u hotelu Ibis u Sarajevu u organizaciji Fondacije Cure iz Sarajeva, podržano od Global Fund for Women.

09.11.2022., sudjelovale smo na obilježavanju **Međunarodnog dana borbe protiv fašizma i antisemitizma**, koje se održalo na Trgu žrtava fašizma u Zagrebu. Ovaj je dan ustanovljen je u znak sjećanja na žrtve Kristalne noći. Nasilje koje se dogodilo na njemačkim ulicama i trgovima 9. studenog 1938. označilo je početak državno organiziranog, pravno legitimiranog i javno podržavanog progona Židova i Židovki, ali i svih drugačijih, a završen je ubojstvom šest milijuna nedužnih muškaraca, žena i djece.

16.11.2022., sudjelovale smo na **prvom koordinacijskom sastanku partnera na EU projektu #Care4Trauma** u organizaciji Autonomne ženske kuće Zagreb u prostorijama Centra za ženske studije u Zagrebu. Na drugom dijelu ovog sastanka za projektne partnerske organizacije Associazione Mondodonna i Talijansko društvo za proučavanje traumatskog stresa - SISST iz Italije, Savez udruga žena iz Herakliona – UWAH iz Grčke, Udruga za dobrobit i razvoj iz Španjolske i Centar za podršku i informiranje žena Npo – WSIC iz Estonije održan je sastanak s organizacijama civilnog društva iz Zagreba, na kojem smo razmijenile iskustva u organizaciji i poboljšanju usluga podrške ženama koje su preživjele nasilje; sustava pomoći i podrške temeljenog na traumi.

29.10. i 26.11.2022. održane su **dvije radionice u organizaciji Umjetničkog kolektiva projekta Politika dodira** za članice grupe podrške iz Sirije, Egipta i Iraka, te predstavnice Izbrisanih iz Ljubljane. Umjetnički projekt Izbrisani pogledi umjetnice Selme Banich okupio je žene iz raznih djelova svijeta koje danas žive u Ljubljani, Logatcu, Zagrebu. Izložba memorijalnog platna Izbrisani pogledi, kojeg su izrađivale mnoge žene, održana je 8.–10.12.2022. kao dio *Miti in Meduze programs* u Stara mestna elektrarna, Ljubljana.

15.10. i 26.11.2022., održale smo smo **dvije radionice izrade figurica od gline "850 žena za 850 žena"**, koje su dio umjetničkog projekta „Vi ste Partiju izdale onda kada je trebalo da joj pomognete“ vizualne umjetnice Andreje Kulunčić nastao u suradnji s feminističkom antropologinjom Renatom Jambrešić Kirin i psihoterapeutkinjom Dubravkom Stijačić. Projekt tematizira žensko stradanje na Golom otoku i Svetom Grguru, o čemu se još uvijek izuzetno malo govori. Više od 850 žena optuženih za povezanost s Informbiroom prošlo je u razdoblju od 1950. do 1956. godine iznimno okrutnu logorsku torturu. Radionica "850 žena za 850 žena" poziva žene da izrade po jednu figuricu od gline, simbolično ih posvećujući jednoj od kažnjenica. Izradom figurice polaznice radionice sudjeluju u prenošenju kolektivne memorije na traumatičnu prošlost koja se ne bi smjela ponoviti i stvaranju pokretnog spomenika od 850 terakota skulpturica koje će se izlagati kao cjeloviti rad na izložbama projekta koje će uslijediti. Radi se o ANTISPOMENIKU kao obliku suvremenih memorijalnih praksi nasilnog naslijeđa oko kojega suvremena društva nisu uspostavila konsenzus što dovodi do negiranja povijesti i zapostavljanja žrtvi.

Suradnja s istraživačicama i studenticama

04.03.2022., Meta Demšar, sa Sveučilišta u Ljubljani, Fakultet društvenih znanosti, razgovarala je s našim suradnicama za svoj magistarski rad koji se temelji na temi trgovanja ljudima u nekoliko europskih zemalja, uključujući i Hrvatsku. Glavni interes je rad nevladinih organizacija u borbi protiv trgovanja ljudima – zanimala je analiza aktivnosti na prevenciji trgovanja ljudima i zaštiti žrtava, kao i suradnja s nacionalnom vladom. Empirijski dio njene teze se temeljio na intervjuima s osobama unutar odabranih nevladinih organizacija.

11.03.2022., Ludmila Böhmová, Phd studentica iz Češke, Prag, feministička aktivistica in grupe RFK. U svom doktoratu je fokusirana na feministički pokret u Hrvatskoj i na temu pobačaje iz feminističke pozicije i o ulozi regiji u Hrvatskoj. Razgovor o radu naše organizacije i o pobačaju.

Od 08.03.2022. jetTri mjeseca stažirala u našoj organizaciji Lily Cyren, Boston College – Morrissey College of Arts and Sciences, B.A. in International Studies, Concentration in Ethics and Social Justice, Minor in Women's and Gender Studies, preko Evropskog Centra za studije rata i mira u Zagrebu.

30.04.2022. godine potpisale smo ugovor o suradnji u izvođenju studentske prakse u okviru kolegija Rod i politika čija je nositeljica doc. dr. sc. Marjeta Šinko u akademskim godinama 2021./2022., 2022./2023., 2023./2024. Studentska praksa se izvodi svake akademske godine u trajanju od najmanje dva do najviše šest tjedana za svaku studenticu-praktikanticu. U 2022. godini na studentskoj praksi su bile Lucija Šanjug, Valentina Dragičević i Ema Hanžek.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ČLANICE

U 2022. u Centru za žene žrtve rata - ROSA zaposlene su bile Nela Pamuković, Adriana Bego, Stela Šimić i Maja Miljanović, dok su stručne suradnice bile: Mubera Maslić-Ždralović, Anita Lauri Korajlija, Maja Osmančević, Nikolina Zec, Ilona Lilia Cvijanović, Ilona Yatsenko, Nikica Hamer Vidmar, Sanja Bezbradica Jelavić, Ivan Jelavić, Ela Rožić i Marija Ana Brnčić. U našem radu sudjelovalo je 10 volonterki te je odrađeno 969 volonterskih sati.

Održane su dvije Godišnje skupštine: 21.03.2022. na kojoj su među ostalim usvojene Izmjene Statuta te Strateški plan za razdoblje od 2022. – 2026. godine; te 27.12.2022. na kojoj su uvojeni polugodišnji financijski i narativni izvještaj za 2022. godinu, kao i plan rada i financijski plan - proračun za 2023.

Ostala tijela upravljanja Centra ROSA bili su Vijeće, Nadzorni odbor i Koordinatorica.

U upravljanju organizacijom vodile smo se načelima dobrog upravljanja koristeći sustav kvalitete SOKNO. Od 2019. godine primjenjujemo i Standarde kvalitete volonterskih programa za organizatore volontiranja s ciljem osiguranja kvalitete volonterskog programa za unaprjeđenja volontiranja.

Centar je osnovalo 12 feminističkih i mirovnih aktivistkinja 5. prosinca 1992. godine: Aida Bagić, Biljana Kašić, Đurđa Knežević, Marica Martin, Martina Belić, Nela Pamuković, Neva Tölle, Slavica Kušić, Vanja Nikolić, Vesna Janković, Vesna Kesić i Vesna Teršelič.

28.04.2022. godine naša odvjetnica Sanja Bezbradica Jelavić dobila je nagradu Zagrepčanka godine a osnivačica i aktivistkinja Neva Tölle Nagradu grada Zagreba.

U 2022. godini smo izgubile dvije nezamjenjive, dugogodišnje drage suradnice i suborkinje:

Zorica Trifunović (1954. – 2022.), pionirka antiratnog otpora u Srbiji, suosnivačica niza mirovnih inicijativa, među ostalim Žena u crnom, napustila nas je 05.11.2022. godine nakon duže bolesti.

Mirjana Učakar (1953.-2022.) iz Ptuja, dugogodišnja potpredsjednice Civilne inicijative izbrisanih aktivista, članica Ženskog suda – feministički pristup pravdi, podlegla je teškoj bolesti 06.10.2022.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ za 2022.

BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA ZA 2022. GOD.

PRIHODI:

Prihodi od donacija iz državnog proračuna	279.839
Prihodi od donacija grada Zagreba i Zagreb. županije	99.961
Prihodi od donacija inozem. vlada i međunar. organizacija	538.198
Prihodi od institucija i tijela EU	233.508
Prihodi od imovine	74.563

Prihodi ukupno **1.226.069 kn**

RASHODI:

Rashodi za zaposlene	587.258
Materijalni rashodi	353.117
Rashodi amortizacije prema propisanim stopama	7.310
Financijski rashodi	17.029
Donacije	130.203
Rashodi ukupno	1.094.917 kn

Ukupni prihodi u 2022. godini iznosili su 1.226.069 kn. Sredstva prenesena iz prethodnog razdoblja iznosila su 1.115.877 kn. Ukupni rashodi u 2022. godini iznosili su 1.094.917 kn. Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.247.029 kn. Bilanca na dan 31.12.2022. iznosila je 2.034.366 kn.

Kompletan financijski izvještaj dostupan je na internetskoj stranici Ministarstva financija Republike Hrvatske u Registru neprofitnih organizacija (<https://banovac.mfin.hr/rnoprt/>).

Projekti i izvori financiranja Centra ROSA u 2022. godini:

Institucionalna podrška, Heart and Hand Fund, 01.02.2022. – 31.12.2023.

Institucionalna podrška, Mediterranean Women's Fund, 01.08.2021. - 31.07.2022.

Institucionalna podrška, Global Fund for Women, 26.03.2022. – 25.03.2024.

Institucionalna podrška, Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj, 01.09.2022. – 30.04.2024.

Pravda za žene koje su preživjele seksualno rodno uvjetovano nasilje u ratu, Medica Mondiale, 15.07.2021. – 14.08.2022.

Pravda za žene koje su preživjele seksualno nasilje u ratu na Balkanu, Britanska ambasada, 01.11.2021. – 31.03.2022.

Savjetovalište za žene koje su preživjele različite oblike rodno uvjetovanog nasilja (ratno nasilje uključivši ratno silovanje, trgovanje ženama i djevojčicama, seksualno nasilje), The L'Oréal Fund for Women, 05.01.2022. - 04.01.2023.

Pomoć i podrška djeci i njihovim majkama izbjeglicama iz ratom pogođenih područja smještenih u Hrvatskoj, Zaklada Adris, 24.10.2022. – 30.09.2023.

Psihosocijalna pomoć i podrška ženama koje su preživjele nasilje, Zagrebačka županija, 01.01.2022. – 31.12.2022.

Oснаživanje sustava podrške ženama i djeci izbjeglicama iz Ukrajine smještenim na području Zagrebačke županije, Zagrebačka županija, 01.01.2022. – 31.12.2022.

Program podrške ženama koje su preživjele rodno/spolno utemeljeno nasilje, Grad Zagreb – Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, 01.01.2022. – 31.12.2022.

Doprinos poboljšanju kvalitete života i zdravlja žena izbjeglica iz ratom pogođenih područja, Grad Zagreb – Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, 01.01.2022. – 31.12.2022.

Podrška u integraciji ženama i izbjeglicama iz Ukrajine, Grad Zagreb – Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo, 01.06.2022. – 30.04.2023.

Podrška socijalnom uključivanju i integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u zajednicu, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 01.09.2021. - 31.08.2022.

Savjetovanište za žene - pomoć i podrška ženama koje su preživjele nasilje - trogodišnji projekt, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 01.06.2020. - 31.05.2023.

Učenjem za budućnost bez nasilja prema ženama, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 08.11.2021. - 31.08.2022.

Jačanje kapaciteta organizacija za online djelovanje u suzbijanju nasilja nad ženama, ESF, Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice UP.04.2.1.11, 21.03.2022. – 21.09.2023.

Jačanje kapaciteta organizacija u Ličko-senjskoj županiji za suzbijanje nasilja nad ženama, ESF, Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice UP.04.2.1.11, 16.02.2022. – 15.08.2023.

Zaštita žena koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje – odgovor na izazove pandemije (RISKFREE), Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV) Europske komisije, 15.04.2022. - 15.04.2024.

Sufinanciranje projekta Zaštita žena koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje – odgovor na izazove pandemije (RISKFREE), Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV) Europske komisije, Ured za udruge Vlade RH, 15.04.2022. - 15.04.2024.

CENTAR ROSA U MEDIJIMA I NA DRUŠTVENIM MREŽAMA:

<https://h-alter.org/vijesti/apel-zena-za-mir-sa-zebnjom-i-nevjericom-gledamo-snaznu-eskalaciju-zapocetog-rata/> (25.02.2022.)

<https://zenstud.hr/2022/02/25/apel-zena-za-mir/> (25.02.2022.)

<https://tris.com.hr/2022/02/apel-mirovnih-feministickih-aktivistkinja-za-mir-ljudska-sigurnost-i-zivot-svakog-ljudskog-bica-eticki-je-imperativ-svakog-politickog-postupanja/> (25.02.2022.)

<https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/apel-zena-za-mir-400-aktivistkinja-i-feministkinja-ih-hrvatske-pozvalo-na-prekid-rata-u-ukrajini-15164059> (28.02.2022.)

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/apel-zena-za-mir-400-feministkinja-i-mirovnih-aktivistkinja-iz-hrvatske-pozvale-na-prekid-rata-foto-20220228/print> (28.02.2022.)

<https://www.autograf.hr/apel-zena-za-mir-u-ukrajini/> (02.03.2022.)

<https://www.zagreb.info/aktualno/mete-su-im-zene-i-djeca-na-granicama-s-ukrajinom-vrebaju-svodnici-i-trgovci-ljudima-vec-ih-ocekiju-u-njemackim-bordelima/400928/> (10.03.2022.)

<https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/svijet/strava-na-granici-ukrajinske-zene-i-djecu-vrebaju-svodnici-i-trgovci-ljudima-u-njemackim-bordelima-vec-ocekiju-zene-iz-ukrajine-sve-smo-prijavili-policiji-1174312> (10.03.2022.)

https://twitter.com/Europarl_HR/status/1502261896677933056 (11.03.2022.)

<https://priznajem.hr/novosti/sramotno-lazni-humanitarci-obecavaju-ukrajinskim-izbjeglicama-pomoc-a-onda-zene-odvode-u-bordele/178793/> (11.03.2022.)

<https://www.youtube.com/watch?v=dIJROcRkldU> (11.03.2022.)

<https://novac.jutarnji.hr/novac/next/zene-sve-manje-vjeruju-da-ce-ih-blazi-prekrsajni-oblik-kaznjavanja-zastiti-od-nasilnika-15169088> (11.03.2022.)

<https://www.zagorje-international.hr/2022/03/12/pakao-rata-izbjeglickim-rutama-kruze-trgovci-ljudima-i-svodnici-na-meti-zene-i-djevojci/> (12.03.2022.)

<https://reci.hr/aktualno/najranjivije-zrtve-rata-ruski-vojnici-siluju-ukrajinke-na-okupiranim-podrucjima-a-na-granicama-ih-vrebaju-makroi/> (14.03.2022.)

<https://www.vecernji.hr/vijesti/trgovina-ljudima-kroz-kakve-sve-patnje-prolaze-izbjeglice-i-sto-im-cine-ratni-profiteri-1571786> (18.03.2022.)

<https://danas.hr/rat-u-ukrajini/ako-pobjegnu-nece-dobiti-novac-i-bit-ce-zakonske-majke-djece-stotine-ukrajinskih-surogat-majki-zive-i-radjaju-u-bunkerima-4e9c5f60-c353-11ec-8c0b-5ad0b9a35eaa> (24.03.2022.)

<https://h-alter.org/ljudska-prava/sigurne-kuce-moraju-imati-sustavnu-pomoc-drzave/> (28.03.2022.)

<https://demosmedia.hr/2022/03/29/sigurne-kuce-moraju-imati-sustavnu-pomoc-drzave/> (29.03.2022.)

<https://twitter.com/NGOUDIK/status/1513909443280490501> (12.04.2022.)

<https://pakrackilist.hr/index.php/udruge/15455-delfin-i-centar-za-zene-zrtve-rata-informiranje-o-pravima-civilnih-zrtava-rata> (13.04.2022.)

<https://www.aa.com.tr/ba/balkan/hrvatska-odr%C5%BEano-prosvjedno-okupljanje-u-znak-sje%C4%87anja-na-%C5%BErtve-masakra-u-ahmi%C4%87ima/2563665> (14.04.2022.)

<https://www.compas.com.hr/clanak/1/10596/okrugli-stol-o-zastiti-prava-civilnih-zrtava-rata.html> (14.04.2022.)

<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/region/zahtijevamo-javno-izvinjenje-milanovica-i-plenkovica-u-zagrebu-ce-biti-organizovano-sjecanje-na-zlocin-u-ahmicima-750805> (14.04.2022.)

<https://yih.hr/hr/izjava-za-javnost-ne-u-nase-ime-29-godisnjica-ratnih-zlocina-u-ahmicima> (14.04.2022.)

<https://www.klix.ba/vijesti/regija/u-znak-sjecanja-na-zrtve-ahmica-danas-organizirano-prottestno-stajanje-u-zagrebu/220414015> (14.04.2022.)

<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/bih/incident-na-obilježavanju-godisnjice-zlocina-u-ahmicima-u-zagrebu-morala-intervenirati-i-policija-750933> (14.04.2022.)

<https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/na-danasnji-dan-prije-29-godina-pripadnici-hvo-a-hladnokrvno-su-ubili-116-civila-medu-kojima-i-11-djece-15184838> (16.04.2022.)

<https://www.facebook.com/radorozha/photos/a.1255727834481638/5077871958933854/>
(20.04.2022.)

<https://www.prs.hr/cms/post/701> (28.04.2022.)

https://twitter.com/Bruna_Annika/status/1523984442716528643 (10.05.2022.)

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=5580460521966181&set=a.421179841227634>
(19.05.2022.)

<https://rplus.video/r-dorucak-na-travi-ravnopravnost-spolova-zakonski-okvir-i-praksa-w-sanja-bezbradica-jelavic/>(22.05.2022.)

<https://www.facebook.com/autonomna/photos/a.177792215565900/5636522053026195/>
(20.07.2022.)

<https://www.slobodnaevropa.org/a/hrvatska-komemoracija-oluja-ratni-zlocini/31972345.html>
(03.08.2022.)

<https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/antiratna-akcija-zlocini-u-olujni-su-odgovornost-svih-nas-8848308>
(03.08.2022.)

<https://net.hr/danas/hrvatska/antiratni-skup-u-zagrebu-u-olujni-je-pocinjeno-puno-zlocina-nad-hrvatskim-srbima-9bb92c3a-12f7-11ed-97c3-62dde8b9af82> (03.08.2022.)

<https://www.dnevno.hr/vijesti/za-njih-oluja-nije-cista-sacica-prosvjednika-stala-uz-bana-razvukli-transparente-pa-dobili-odgovor-vi-ste-placenic-i-cetnicka-banda-2003403/>(03.08.2022.)

<https://direktno.hr/zagreb/foto-nekolicina-prosvjednika-na-trgu-razvukla-transparente-o-ratnim-zlocinima-u-olujni-no-nisu-sjeli-sugradanima-cetnicka-bando-282449/>(03.08.2022.)

<https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2022/8/3/antiratna-akcija-u-zagrebu-zlocini-u-olujni-su-odgovornost-svih-nas> (03.08.2022.)

<https://demosmedia.hr/2022/08/03/skup-u-zagrebu-hrvati-su-pocinili-zlocine-u-olujni-par-muskaraca-negodovalo/> (03.08.2022.)

<https://www.glasistre.hr/hrvatska/antiratna-akcija-zlocini-u-olujni-su-odgovornost-svih-nas-811048>
(03.08.2022.)

<https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/na-trgu-organizirana-antiratna-akcija-zbog-oluje-muskarac-negodovao-samo-kod-nas-nacionalna-manjina-vodi-drzavu-15230830> (03.08.2022.)

<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/region/skup-u-zagrebu-hrvatska-bez-empatije-prema-drugim-zrtvama-oluje-nekoliko-gradana-se-bunilo-781122> (03.08.2022.)

<https://www.oslobodjenje.ba/dosjei/kolumne/hrabri-zagrebacki-aktivisti-780658> (03.08.2022.)

<https://danas.hr/hrvatska/udruge-prosvjedovale-zbog-zlocina-nad-srpskim-civilima-u-olujni-psovali-ih-vrijedali-i-nazivali-cetnickom-bandom-311995f8-1320-11ed-94e9-ca4eecbc5731> (03.08.2022.)

<https://www.oslobodjenje.ba/vijesti/region/antiratna-akcija-u-zagrebu-zlocini-u-olujni-su-odgovornost-svih-nas-781193> (04.08.2022.)

<https://prigorskiradio.hr/2022/09/odrzan-okrugli-stol-zastita-prava-civilnih-zrtava-rata-ukljucivsi-zrtve-seksualnog-nasilja-u-ratu/> (29.09.2022.)

<https://dijete.hr/hr/rasprava-o-problemima-i-izazovima-u-provedbi-istanbulske-konvencije-u-hrvatskoj/> (22.11.2022.)

<https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/skup-o-istanbulskoj-konvenciji-ona-se-ne-provodi-sustav-je-suucenik-u-nasilju-nad-zenama-15278706> (22.11.2022.)

<https://h-alter.org/hrvatska/sustav-pun-predrasuda-i-neznanja/> (23.11.2022.)

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=452838480356520&set=a.155348170105554&type=3>
(29.11.2022.)

<https://reci.hr/aktualno/s-londonske-konferencije-o-ratu-u-ukrajini-i-globalnoj-eskalaciji-trgovine-ljudima-i-porastu-seksualnih-zlodjela/> (01.12.2022.)

<https://forum.tm/vijesti/marijana-senjak-prezivjele-zrtve-seksualnog-nasilja-u-ratu-treba-ohrabriti-da-zatraze-svoja> (05.12.2022.)

SUDJELOVANJE NA JAVNIM DOGAĐAJIMA DRUGIH/GOVORNICE:

<https://www.prs.hr/cms/post/648> (06.03.2022.)

https://www.europarl.europa.eu/croatia/hr/programi_i_aktivnosti/javna-doga-anja/ambiciozna-buducnost.html (09.03.2022.)

<https://www.prs.hr/cms/post/660> (11.03.2022.)

<https://yih.hr/hr/odrzan-okrugli-stol-29-godina-od-ratnih-zlocina-u-ahmicima> (24.05.2022.)

<https://www.sabor.hr/hr/press/okrugli-stol-u-organizaciji-neformalne-inicijative-zastupnice-za-jacu-zastitu-zrtava> (22.11.2022.)

<https://azkz.hr/okrugli-stol-problemi-i-izazovi-u-provedbi-istanbulske-konvencije-u-hrvatskoj/>
(23.11.2022.)

<https://policijska-akademija.gov.hr/vijesti/okrugli-stol-problemi-i-izazovi-u-provedbi-istanbulske-konvencije-u-hrvatskoj/4349> (24.11.2022.)

ČLANSTVO U DRŽAVNIM TIJELIMA:

<https://ljudskaprava.gov.hr/UserDocImages//dokumenti//Odluka%20o%20osnivanju%20Radne%20skupine%20za%20izradu%20Nacrta%20Nacionalnog%20plana%20za%20suzbijanje%20trgovanja%20ljudima%202022-2027.pdf>

INFORMACIJE O NAŠEM RADU NA LECIMA I INFO MATERIJALIMA INSTITUCIJA:

https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocImages/slike/LECI%20MIGRANTKINJE%202021/brochure_croatian.pdf

<https://mrosp.gov.hr/adresari/11829?aid=1029>

<https://rm.coe.int/grevio-contribution-3-ngos-croatia/1680a5b42e> (23.02.2022.)

<https://azkz.hr/izvjesce-u-sjeni-o-provedbi-istanbulske-konvencije-u-hrvatskoj/> (02.09.2022.)

SPOMINJANJE RADA CENTRA ZA ŽENE ŽRTVE RATA – ROSA U STRUČNIM RADOVIMA:

<https://zir.nsk.hr/islandora/object/pravo:4606>

<https://hrcak.srce.hr/file/429275>